

Aabenraa Kommune
Digital annonce

**Plan, Teknik & Miljø
Miljø**

Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 13-10-2020
Sagsnr.: 19/63613

Kontakt: Tina Ketelsen
Direkte tlf.: 7376 7864
E-mail: tket@aabenraa.dk

Miljøgodkendelse af kvægbruget på Undelevvej 16, 6340 Kruså

Aabenraa Kommunes Team Miljø har den 13. oktober 2020 meddelt miljøgodkendelse til kvægbruget på Undelevvej 16, 6340 Kruså matr. 2 Undelev, Holbøl efter husdyrbrugloven¹.

Ejendommen meddeles miljøgodkendelse til følgende eksisterende produktionsarealer, gulvtyper og dyretyper samt tekniske anlæg og opbevaringsanlæg:

Eksisterende staldanlæg

Stald	Produktion	Staldstørrelse	Produktionsareal
Alle eksisterende stalde	Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; dybstrøelse	4.381 m ²	403 m ²
	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)		2.291 m ²
I alt		4.381 m²	2.694 m²

Eksisterende gyllebeholdere

- Gyllebeholder med teltoverdækning fra 1995. Den har et rumindhold på 2.510 m³ og et overfladeareal på 617 m².
- Eksisterende gyllebeholder, der fremadrettet skal anvendes til pladsvand. Den er fra 1985 med et rumindhold på 1.300 m³ og et overfladeareal på 290 m².

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Nye staldanlæg

Stald	Produktion	Staldstørrelse	Produktionsareal
Ny kalveplads m.v.	Flexgruppe. Alle kvæg, Heste, Får og geder Dybstrøelse	911 m ²	200 m ²
Ny stald	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	2.871 m ²	1.946 m ²
I alt		3.782 m²	2.146 m²

Nye gødningsopbevaringsanlæg

- Gyllebeholder på 3.000 m³ med et overfladeareal på 600 m².

Øvrige nye anlæg

- Foderlade
- Nyt køreareal foran foderlade
- Vendeplads med beton eller asfalt nord for den nye stald
- Forlængelse af tankrum
- Drivgang imellem ny stald og eksisterende staldanlæg
- Udvidelse af den nordligste ensilageplads
- Udsprinklingsanlæg til overfladevand fra pladser
- Plads til sandfældningsanlæg nord for ny stald og nordligste ensilageplads

Øvrige eksisterende anlæg

Desuden indgår der i det miljøgodkendte husdyrbrug:

- En foderlade og maskinhus
- Ensilagepladser
- Vaskeplads
- Malkestald
- Tankrum

Miljøgodkendelsen kan ses i sin helhed jf. det vedlagte.

Klagevejledning

Afgørelser efter husdyrbrugloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø-og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø-og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø-og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag. Afgørelsen annonceres offentligt den 13. oktober 2020 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 10. november 2020, der er dagen for klagefristens udløb.

Der kan i øvrigt henvises til godkendelsens afsnit C "Klagevejledning".

Venlig hilsen

Tina Ketelsen
Landmålingstekniker

Miljøgodkendelse af kvægbruget Undelevvej 16, 6340 Kruså

§ 16a, stk. 1

Lovbekendtgørelse nr. 520
af 1. maj 2019 om husdyr-
brug og anvendelse af gød-
ning m.v.

Godkendelsesdato:
13. oktober 2020

**Aabenraa Kommune
Plan, Teknik & Miljø
Team Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf. 73 76 76 76**

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af VVM-direktivet (direktivet for projekter der kan have en væsentlig virkning på miljøet) skal der ved ansøgning om miljøgodkendelse efter § 16a, stk. 1 foretages en miljøkonsekvensvurdering, der er en proces, som bl.a. indebærer krav om inddragelse af offentligheden og udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport (Herefter benævnt MKR).

Husdyrbruget på Undelevvej 16, 6340 Kruså har en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år. Det har dermed en størrelse, der lovgivningsmæssigt er defineret som intensiv husdyrproduktion, der er VVM-pligtigt. Ansøgeren har ansvaret for at udarbejde miljøkonsekvensrapporten, og at miljøkonsekvensvurderingen er fuldstændig og af tilstrækkelig høj kvalitet i forhold til oplysninger om husdyrbruget og vurderinger af miljøpåvirkningerne.

Husdyrbruget har udover VVM-pligt, krav om at anvende den bedste tilgængelige teknik (BAT) for at ammoniakemissionen begrænses.

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag under kapitel E. Den er et resultat af dialog imellem ansøger og Aabenraa Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen. Miljøkonsekvensrapporten danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Indholdsfortegnelse

A. Afgørelse	5
Baggrund og særkender for afgørelsen	8
Landskabelige værdier	8
Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	10
Natur.....	10
Jord, grundvand og overfladevand	12
Lugt	12
Emissioner og gener.....	13
Erhvervsmæssigt nødvendigt.....	14
Grænseoverskridende virkninger.....	14
Landskabelige værdier	14
Alternativer	15
Bedste tilgængelig teknik (BAT)	15
Øvrige krav	15
Samlet vurdering	16
Lovgrundlag	16
Udnyttelsesfrist.....	17
Revurdering af miljøgodkendelsen.....	17
Retsbeskyttelse	17
Ophævelse af gældende miljøgodkendelse	17
Andre tilladelser og dispensationer	17
B. Vilkår for husdyrbruget	18
Afgørelse	18
Indretning og drift	18
Dispensationer	19
Landskabelige forhold.....	20
Gyllebeholdere	20
Lugt	21
Håndtering af foder.....	21
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning	21
Øvrige emissioner og gener.....	21
Bedste tilgængelige teknik (BAT)	23
Egenkontrol	23
Beredskabsplan	24
C. Offentlighed og klagevejledning	25
Annoncering.....	25
Naboorientering og partshøring	25
Annoncering og afgørelse.....	25
Klagevejledning	25
D. Kommunens bilag	27
Lugtkonsekvenszonen	27
E. Miljøkonsekvensrapport § 16 a stk. 1	28

Datablad

Godkendelsesmyndighed: Aabenraa Kommune

Godkendelsesdato: 13. oktober 2020

Sagsbehandler, miljø: Susanne Niman Jensen

Kvalitetssikring, miljø: Jon Kjær Jensen

Sagsbehandler, natur: Søren Lyngdal H. Christensen

Kvalitetssikring, natur: Jon Kjær Jensen

Miljøkonsekvensrapport: Miljørådgiver Ulla Pallesen, LandboSyd

Sagsnr.: 19/63613 dok. 64

Kortmateriale: Aabenraa Kommune, Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmerkort, WMS – tjeneste

Lovgrundlag: Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven)

A. Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelse til kvægbruget Undelevvej 16, 6340 Kruså matr. 2 Undelev, Holbøl efter husdyrbruglovens § 16 a stk. 1 til produktion af malkekøer med de stillede vilkår.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Eksisterende staldanlæg

Stald	Produktion	Staldstørrelse	Produktionsareal
Alle eksisterende stalde	Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; dybstrøelse Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	4.381 m ²	403 m ² 2.291 m ²
I alt		4.381 m²	2.694 m²

Eksisterende gyllebeholdere

- Gyllebeholder med teltoverdækning fra 1995. Den har et rumindhold på 2.510 m³ og et overfladeareal på 617 m².
- Eksisterende gyllebeholder, der fremadrettet skal anvendes til pladsvand. Den er fra 1985 med et rumindhold på 1.300 m³ og et overfladeareal på 290 m².

Nye staldanlæg

Stald	Produktion	Staldstørrelse	Produktionsareal
Ny kalveplads m.v.	Flexgruppe. Alle kvæg, Heste, Får og geder Dybstrøelse	911 m ²	200 m ²
Ny stald	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	2.871 m ²	1.946 m ²
I alt		3.782 m²	2.146 m²

Nye gødningsopbevaringsanlæg

- Gyllebeholder på 3.000 m³ med et overfladeareal på 600 m².

Øvrige nye anlæg

- Foderlade
- Nyt køreareal foran foderlade
- Vendeplads med beton eller asfalt nord for den nye stald
- Forlængelse af tankrum
- Drivgang imellem ny stald og eksisterende staldanlæg
- Udvidelse af den nordligste ensilageplads
- Udsprinklingsanlæg til overfladevand fra pladser
- Plads til sandfældningsanlæg nord for ny stald og nordligste ensilageplads

Øvrige eksisterende anlæg

Desuden indgår der i det miljøgodkendte husdyrbrug:

- En foderlade og maskinhus
- Ensilagepladser
- Vaskeplads
- Malkestald
- Tankrum

Det godkendte staldanlæg kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Figur 1 nedenfor er et oversigtskort over husdyrbruget.

Figur 1. Oversigt over stalde, pladser og opbevaringsanlæg.

Dispensationer

Afstandskrav til vej

Der er søgt om dispensation for afstandskravet til offentlig vej, der er på 15 m. Der søges om at etablere stalden ca. 5 m fra Undelevej med den begrundelse, at hele anlægget skal ligge samlet, og at den planlagte placering af stalden er den optimale for køerne, når de skal gå til malkestalden, fordi terrænet er jævnt i den retning. Hvis stalden blev placeret øst for den eksisterende stald, ville køerne skulle gå ad en drivgang med kuperet terræn.

Aabenraa Kommune meddeler dispensation på baggrund af begrundelserne i ansøgningen. Den eksisterende stald og tankrummet ligger ca. 2 m fra Undelevej, og det vægtes

højt at hele anlægget kommer til at ligge samlet. Det kan potentielt give trafikmæssige problemer, hvis maskiner eller biler holder på vejen, eller hvis udsigten fra anlægget er dårlig. Med den begrundelse stilles der vilkår til, at biler og landbrugsmaskiner ikke må anvende Undelevvej som arbejdsområde. Vejen må ikke anvendes som manøvreplads. Der stilles også vilkår om at ind- og udkørslerne holdes frie, så der så vidt som muligt er fri udsigt.

Afstandskrav til naboskel

Der søges om dispensation for afstand til naboskel mod øst. Det er ansøger, der ejer nabomatriklen. Afstandskravet er 30 m og der er søgt om at placere kalvepladsen op ad naboskellet. Desuden søges der om dispensation for afstandskravet til den nye gyllebeholder og udvidelsen af ensilagepladsen. Der er søgt om arealoverførsel, så arealet som folderladen skal etableres på, kommer til at høre under Undelevvej 16, 6340 Kruså.

Aabenraa Kommune vurderer, at der kan meddeles dispensation for afstandskravet til naboskel, da der er tale om markarealer og ikke beboelse, og arealet ejes af ansøger. Der stilles vilkår til minimumsafstand fra anlæggene til naboskel.

Afstandskrav til vandboring

Der er søgt om dispensation for afstandskravet fra den nye stald til vandboring, der ligger ca. 6 m fra stalden. Der er et afstandskrav på 25 m. Begrundelsen for at placere stalden som ansøgt er, at staldanlægget skal ligge samlet, så køerne så ubesværet som muligt kan gå fra og til malkestalden. Boringen er etableret efter gældende forskrifter. Den er udført med tætte rør og lukket med gummihætte. Den øverste del af anlægget er lukket inde i en betonkegle, der stikker en halv meter over terrænet, der skråner væk fra boringen, og der er påsat en vandtæt kop. Stalden bliver etableret med tætte gulve og kanaler, og der vil derfor ikke kunne forekomme udsivning af gylle fra stalden til boringen.

Aabenraa Kommune meddeler dispensation for afstandskravet fra stalden til boringen på baggrund af det ovenfor beskrevne. Det forudsættes, at ansøger søger om endelig tilladelse til at anvende boringen hos Aabenraa Kommunes myndighed for rent vand. Der stilles vilkår om, at det skal sikres, at der ikke kan ske udsivning fra stalden i en afstand af 25 m fra boringen. Det skal sikres, at der ikke sker udvendigt spild i forbindelse med driften af stalden i en afstand på 25 m fra boringen. Der skal etableres et hegn/kampesten eller lignende beskyttelse i en afstand af 5 m fra boringen til beskyttelse af fredningszonen og mod påkørsel af boringen, og der skal ske en årlig kontrol af kvaliteten af vandet fra boringen.

Baggrund og særkender for afgørelsen

Historik

Kvægbruget på Undelevvej 16, 6340 Kruså, fik den 15. juni 2010 miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven til et malkekvæghold af tung race til 452 malkekøer, 38 småkalve til 2 mdr. og 227 tyrekalve til 50 kg. I forbindelse med miljøgodkendelsen blev der godkendt en ny stald til malkekøer, en tilbygning af kostalden, etablering af en udendørs mælketank, en vaskeplads og fast overdækning af en gyllebeholder. Miljøgodkendelsen er blevet udnyttet.

Aabenraa Kommune har den 11. december 2019 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse af kvægbruget på Undelevvej 16, 6340 Kruså. Ansøger planlægger at udvide med en ny stald ca. 15 m nord for den nordligste af de eksisterende stalde, en ny drivgang imellem den nye stald og det eksisterende staldanlæg, en ny gyllebeholder nord for staldanlægget, en kalveplads, en forlængelse af ensilagepladsen, en forlængelse af mælketankrummet, en foderlade, en vendeplads med beton og asfalt nord for den nye stald og et køreareal foran den nye foderlade. Desuden ændres anvendelsen af den mindste gyllebeholder, så den fremadrettet skal anvendes til pladsvand, der planlægges udsprinklet.

Ved at få en miljøgodkendelse efter de nye regler, hvor der gives godkendelse til produktionsarealer i stedet for til et antal malkekøer og opdræt i bestemte aldre, får husdyrbruget fleksibilitet til at anvende staldanlægget optimalt. Der søges om flexgruppe i kvæg i dybstrøelsesafsnittene. Det giver mulighed for alle typer kvæg inkl. ammekreaturer, heste og får og geder i dybstrøelsesafsnittene.

Ansøger forventer, at der i det samlede staldanlæg maksimalt vil kunne gå 725 malkekøer samt kælvkvier fra 23-24 mdr. og småkalve fra 0-2 mdr.

Særkender

Husdyrbrugets bygninger ligger samlet øst for Undelevvej ret tæt på vejen. Både eksisterende og nye bygninger bliver opført i grå farver med gråt eternittag.

Husdyrbrugets stalde- og opbevaringsanlæg ligger klemmt inde imellem Undelevvej og nabomatriklen, matr. 1b Undelev, Holbøl med adressen Undelevvej 14 A, 6340 Kruså, der er tilkøbt af ansøger. Der vil blive overført et areal af den tilkøbte matrikel 1b Undelev, Holbøl til matr. 2 Undelev, Holbøl, så den nye foderlade kommer til at ligge på matr. 2 Undelev, Holbøl.

Der er søgt om at etablere de nye anlæg i tilknytning til det eksisterende med den begrundelse, at det er det mest hensigtsmæssige at have staldanlægget placeret samlet, så køerne forholdsvis nemt kan blive gennet hen til malkestalden. Med samme begrundelse er der søgt om og meddelt dispensation for afstandskrav til vej, naboskel og til vandboring.

Landskabelige værdier

Nybyggeri og placering af anlæg

De nye bygninger etableres i tilknytning til det eksisterende byggeri, og de opføres i samme materialer og farver som det eksisterende byggeri. Der beplantes på vestsiden af bygningerne ud mod Undelevvej med hjemmehørende træer.

Bygge- og beskyttelseslinjer

Husdyrbruget ligger ikke inden for bygge- og beskyttelseslinjer.

Kommunalplaner

Husdyrbruget ligger inden for udpegningen: "Værdifulde landskaber" og "Særligt værdifulde landbrugsområder". Matriklen som Undelevvej 16, 6340 Kruså ligger på udgør en begrænset del af et større område, der er udpeget til "Værdifuldt geologisk område" i kommuneplanen. Der er ved tidligere udbygning af staldanlæg på husdyrbruget forsøgt at

tilpasse bygningerne til landskabet. Da de ansøgte anlæg ligger i tilknytning til det eksisterende bygninger, vurderer Aabenraa Kommune, at udvidelsen ikke har en væsentlig negativ virkning på de værdifulde landskaber og de geologiske værdifulde områder.

Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Natur

Ammoniakfølsom natur

For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod en tilstandsændring forårsaget af en næringsberigelse, der overskrider naturens tålegrænse, må den luftbårne ammoniakdeposition fra husdyrbrug til naturarealer omfattet af § 7 i husdyrbrugloven ikke overstige fastlagte beskyttelsesniveauer, som kan findes i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

De naturområder, der er omfattet af § 7 i husdyrbrugloven, er inddelt i 3 kategorier efter deres følsomhed over for ammoniak jf. nedenstående tabel.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder.	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder, i form af højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven og ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan ved en konkret vurdering tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha/år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha/år.

Det fremgår af husdyrbruglovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivsforpligtelserne.

Tabel 1. Tabel over ammoniakdepositionen til nærliggende ammoniakfølsom natur, der er beskyttet efter husdyrbruglovens § 7.

Naturpunkt	Kategori	Merdeposition Kg N/ha/år	Totaldeposition kg N/ha/år
Nærmeste kategori 1 natur i Natura 2000-område	1	0,0	0,0
Højmose mod nord	2	0,0	0,1
Overdrev mod nordøst	2	0,0	0,1
Mose mod nordøst	3	1,5	3,3
Ny udpegning kategori 3 skov lysåben tilgroet	3	1,2	2,8
Afgrænsning af skovbevokset tørvemose	3	1,1	2,5
Mose mod øst	3	0,5	1,7
Mose mod vest	3	0,1	0,1

En række af kategori 3-naturområderne i bedriftens nærhed modtager en merdeposition fra det ansøgte på over 1 kg N/ha/år. Aabenraa Kommune skal derfor foretage en konkret vurdering af, om disse arealer kan tåle denne merdeposition.

'Mose mod nordøst' er i 2017 besigtiget af Miljøstyrelsen, som vurderede den til naturtilstanden V. Tilstedeværelsen af stor nælde og brombær indikerer næringspåvirkning. Aabenraa Kommune vurderer, at mosens tålegrænse er det højeste interval for moser på 25 kg N/ha/år. Totaldepositionen fra det ansøgte til mosen er 3,3 kg N/ha/år, mens baggrundsdepositionen er omtrent 21 kg N/ha/år. Det medfører en samlet belastning med ammoniak på 24,3 kg N/ha/år, hvorved mosens øvre tålegrænse ikke er overskredet.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme en tilstandsændring i mosen som følge af det ansøgte.

'Afgrensning af skovbevokset tørvemose' er et moseareal, herefter benævnt Undelev Mose, der består af en tidligere højmoser. Historisk har der været tørvegravet og drænet i mosen, hvorfor den er tydeligt påvirket i dag. Da over 50 % af mosen er kronedækket, har Aabenraa Kommune vurderet, at mosen ikke kan betegnes som hverken nedbrudt eller aktiv højmoser efter habitatbeskrivelserne. Der er derimod tale om en skovbevokset tørvemose, som Aabenraa Kommune vurderer, skal betegnes som kategori 3-natur og ikke kategori 2-natur.

Aabenraa Kommune vurderer, at mosen har en tålegrænse, der svarer til den øvre grænse for naturtypen fattigkær på 20 kg N/ha/år. Totaldepositionen fra det ansøgte til arealet er 2,5 kg N/ha/år, mens baggrundsdepositionen er 21 kg N/ha/år. Den samlede deposition er derfor omtrent 23,5 kg N/ha/år. Den samlede deposition er over tålegrænsen for naturtypen. Som udgangspunkt bør merdepositionen derfor begrænses til 1 kg N/ha/år, hvorunder der ikke forventes tilstandsændringer i ammoniakfølsom natur. Aabenraa Kommune vurderer, at da det kun er den næringspåvirkede randzone i det nordvestlige hjørne af mosearealet, der modtager 1,1 kg N/ha/år i merdeposition, vil det ansøgte ikke medføre en tilstandsændring inde i selve den skovbevoksede tørvemose. Det indgår desuden i vurderingen, at de arealer, der modtager 1,1 kg N/ha/år fremfor 1,0 kg N/ha/år i merdeposition allerede har overskredet deres tålegrænse.

Målepunktet 'Ny udpegning kategori 3 skov lysåben tilgroet' er et skovareal udpeget som ammoniakfølsomt på baggrund af tilgroning af et åbent areal med skov. Der er tale om en løvskov, som har en tålegrænse på mellem 10-20 kg N/ha/år som naturtype. Aabenraa Kommune vurderer, at skoven har en tålegrænse på 20 kg N/ha/år, da den modtager over dette fra baggrundsdeposition. Den samlede belastning til skovens nærmeste punkt er 23,8 kg N/ha/år i det ansøgte. Aabenraa Kommune vurderer, at forskellen på 1,0 kg N/ha/år og 1,2 kg N/ha/år i merdeposition af ammoniak ikke i sig selv vil medføre en tilstandsændring i skoven, som allerede er næringspåvirket.

Idet at husdyrbruglovens depositionsgrænser til ammoniakfølsom natur er overholdt for de resterende målepunkter i det ansøgte, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke vil forekomme tilstandsændringer i disse naturarealer.

Beskyttet natur

Der er en række § 3-beskyttede søer og enge, som modtager en forøget deposition af ammoniak af det ansøgte. Da merdepositionen er under 1 kg N/ha/år, hvorunder der ikke forventes tilstandsændringer i ammoniakfølsom natur, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke medfører tilstandsændringer i beskyttet natur.

Den ammoniakfølsomme beskyttede natur er beskyttet efter husdyrbruglovens regler og behandles under afsnittet om ammoniakfølsom natur.

Fredede områder & kommunalplaner

Ingen af bedriftens anlæg ligger overlappende med de kommunale udpegninger for områder med særlige økologiske forbindelser, særlige naturbeskyttelsesinteresser eller fredninger

Internationale beskyttelsesområder

Da husdyrbruget ikke ligger i, eller i nær tilknytning til, et Natura 2000-område, vurderer Aabenraa Kommune, at ansøgningen ikke har en væsentlig indvirkning på internationale beskyttelsesområder. Det nærmeste område er Natura 2000-område nr. 95 'Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark', der består af fuglebeskyttelsesområde F58 og habitatområde H84. Området ligger cirka 2 km nordvest for bedriften.

Beskyttelsen af habitatnaturen i habitatområdet er indarbejdet i husdyrbruglovens regler for ammoniakfølsom natur, som vurderes i ovenstående afsnit om ammoniakfølsom natur.

Det vurderes, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på fuglebeskyttelsesområdet, da det ikke medfører tilstandsændringer i områdets natur.

Planter og dyr

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*) er fundet i en del mosearealer omkring ejendommen. Spidssnudet frø er beskyttet efter habitatdirektivets bilag IV. Der er ingen direkte fund i Undelev Mose nordøst for ejendommen, men det forekommer sandsynligt, at det enten er et levested for arten eller er et potentielt levested. Da Aabenraa Kommune har vurderet, at der ikke sker tilstandsændringer i naturen i området, vurderes det ligeledes, at det ansøgte ikke vil have en negativ effekt på spidssnudet frøes levevilkår i området.

Der er fundet almindelig hvidmos (*Leucobryum glaucum*) i Undelev Mose. Almindelig hvidmos er beskyttet efter habitatdirektivets bilag V. Da Aabenraa Kommune vurderer, at der ingen tilstandsændring sker i Undelev Mose som følge af det ansøgte, vil udbredelsen af almindelig hvidmos ikke blive begrænset.

Aabenraa Kommune har ikke kendskab til, at der er registreret yderligere dyr eller planter beskyttet af habitatdirektivets bilag IV eller V i bedriftens nærhed. Det kan ikke udelukkes, at der forekommer beskyttede flagermus omkring gården. Da der hverken fjernes gamle træer eller bygninger i det ansøgte eller forekommer tilstandsændringer i naturarealer, vurderer Aabenraa Kommune, at områdets dyr eller planteliv ikke forværres af det ansøgte.

Jord, grundvand og overfladevand

Aabenraa Kommune vurderer, på baggrund af det der er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.1, 3.1.1-3.1.3, 3.8, 3.8.1-3.8.7 og 3.9, at der ikke forekommer en væsentlig virkning på den miljømæssige tilstand af jord, grundvand og overfladevand, såfremt husdyrbrugloven med tilhørende bekendtgørelser overholdes. Ansøger har oplyst, at der etableres et anlæg til udsprinkling af pladsvand. Det forventes, at der bliver etableret udsprinkling på arealerne nord for den nye gyllebeholder. Der stilles vilkår til, at udsprinklingsanlægget skal overholde byggebladets anvisninger.

For at modvirke risiko for forurening fra stald – og opbevaringsanlæg er der stillet vilkår til indretning og drift. Der er stillet vilkår til enten at afprope drænen eller omlægge dem, der ikke overholder afstandskravet til ensilagesiloerne.

For at modvirke risikoen for olieforurening, har Aabenraa Kommune vurderet, at det er nødvendigt at stille vilkår til placering af olietanke og forholdsregler ved uheld, herunder at der på ejendommen skal være materiale til opsamling af spild.

For at modvirke risikoen for forurening fra uheld, er der stillet vilkår om altid at have en opdateret og tilgængelig beredskabsplan.

Lugt

Lugt er beskrevet i afsnit 3.6 i MKR. Aabenraa Kommune har vurderet, at nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse, lokalplanlagt område og byzone og sommerhusområde er korrekt indsat i ansøgningen. Det vurderes, at der ikke er kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugt, da der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på over 750 kg NH₃-N inden for 100 hhv. 300 m fra nabobeboelse og samlet bebyggelse og byzone og sommerhusområde.

Lugtberegningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at genekriterierne for lugt er overholdt til de forskellige områdetyper.

Der stilles vilkår til, at der skal opretholdes en god staldhygiejne på ejendommen med den begrundelse, at det er forudsætningen for beregningerne i husdyrgodkendelse.dk. Når der opretholdes en god staldhygiejne, vurderer Aabenraa Kommune, at beskyttelsesniveauerne for lugtgener for nærmeste nabo, samlet bebyggelse, lokalplanlagte områder og byzone og sommerhusområde er overholdt.

Emissioner og gener

Rystelser

På baggrund af det beskrevne om rystelser i MKR's afsnit 3.7.2 og 4.6 vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke vil være væsentlige gener for naboerne eller væsentlige indvirkninger på miljøet ved evt. rystelser fra ejendommen.

Der stilles dog vilkår om at ejendommen ikke må medføre væsentlige gener i form af rystelser uden for ejendommens eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Flue- og rottegener

Aabenraa Kommune vurderer, at bekæmpelse af fluer- og rotter sker, så der ikke vil være væsentlige gener for omkringboende ud fra det beskrevne i MKR's afsnit 3.7.5.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at arealerne omkring staldene skal holdes ryddelige således at rottetilhold forebygges. Der stilles derudover vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske efter retningslinjerne fra Aarhus Universitet.

Transport

Aabenraa Kommune vurderer, på baggrund af MKR's afsnit 3.7.6 og 4.10, at antallet af transportere og til- og frakørselsforholdene er tilstrækkelig beskrevet.

Aabenraa Kommune vurderer endvidere, at den stigning i antallet af transportere der forventes at være, ikke vil medføre øgede gener for naboerne pga. afstanden.

På baggrund af ovenstående vurdering, stilles der ikke vilkår til transportere til og fra ejendommen. Dog stilles der vilkår om, at ved transport af husdyrgødning skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, så spild ikke kan finde sted, og skulle spild alligevel ske, skal det straks opsamles med den begrundelse, at lugt- og ammoniakemissionsgener skal undgås.

Ressourceforbrug

Energiforbrug

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af det beskrevne i MKR's afsnit 3.1.3, 3.8.5 og 4.11, at der er fokus på energibesparende foranstaltninger. Der stilles vilkår til energieffektive løsninger og vedligehold samt service på energiforbrugende anlæg. Der stilles vilkår til årlig registrering af energiforbruget. Det vurderes at husdyrbruget ikke vil have en væsentlig virkning på miljøet.

Vandforbrug

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af MKR's afsnit 3.1.3, 3.8.6 og 4.12, at der er fokus på vandforbruget. Der stilles vilkår til vedligehold og årlig registrering af vandforbruget. Det vurderes at vandforbruget ikke har en væsentlig virkning på miljøet.

Foderforbrug og foderhåndtering

Der fodres primært med eget produceret ensilage og derudover tilkøbt tilskudsfoder. Ansøger oplyser, at der fodres med 4 blandinger. Én blanding til nykælvere, en blanding til øvrige malkende køer, en blanding til goldkøer og kælvekvier. Der ud over mikses der en blanding på Undelevej 16, der anvendes til kvierne, der er opstaldet på andre ejendomme.

Aabenraa Kommune vurderer ud fra det beskrevne i MKR's afsnit 3.8.4 at foderet opbevares på en miljømæssig forsvarlig måde, så der ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet. Der stilles vilkår til, at foderet opbevares som beskrevet, og at spildt foder opsamles, så der ikke opstår lugtgener eller tilhold af mus/rotter.

Lys

Der stilles ikke vilkår om udendørs belysning, da Aabenraa Kommune på baggrund af det beskrevne i MKR's afsnit 3.7.4 vurderer, at der ikke vil være lysgener hos den nærmeste nabo pga. afskærmende beplantning og bygninger.

Der stilles dog vilkår om at ejendommen ikke må medføre væsentlige lysgener uden for ejendommens eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Støj

Aabenraa Kommune vurderer, på baggrund af MKR's afsnit 3.7.1 og 4.5, at evt. støjgener er tilstrækkelig beskrevet, og pga. af afstanden til nærmeste naboer ikke vil kunne medføre væsentlige gener for naboerne.

Der stilles vilkår om at kvægbruget skal overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for ekstern støj, for ejendomme placeret i det åbne land og ved nærmeste samlet bebyggelse.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Uhygiejniske forhold

Ud fra det beskrevne om affald i MKR's afsnit 3.8.2, håndtering af døde dyr i afsnit 3.8.1 og bekæmpelse af fluer og rotter i afsnit 3.7.5 vurderes det, at husdyrbrugets indsats for at undgå uhygiejniske forhold er tilfredsstillende.

For at sikre at der ikke opstår uhygiejniske forhold, stiller Aabenraa Kommune vilkår om, at affald skal håndteres efter Aabenraa Kommunes affaldsregulativ for erhvervsaffald, døde dyr skal opbevares på fast bund og overdækket på en plads, der bliver accepteret af kommunen, samt at der skal forebygges mod skadedyr i den daglige drift.

Aabenraa Kommune vurderer, at når det beskrevne efterleves og vilkårene bliver overholdt, sker der ikke en væsentlig indvirkning på miljøet inden for uhygiejniske forhold som følge af det ansøgte.

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki iagttages, idet Aabenraa Kommunes affaldsregulativ for erhvervsaffald overholdes.

Aabenraa Kommune stiller vilkår om, at det til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald skal overholdes.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Aabenraa Kommune vurderer, at en miljøgodkendelse til produktionsarealer og til flexgrupper til alle kvæg, heste, får og geder på dybstrøelsesarealerne og til malkekøer, kvier og stude i øvrige kvægstalde, samt en udvidelsen af stalde- og opbevaringsanlæg til foder og gødning, en forlængelse af tankrummet, en ny kalveplads, en drivgang imellem ny og eksisterende stald og et udsprinklingsanlæg til pladsvand fra ensilagepladserne er erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommen, med den begrundelse at ændringerne og udvidelsen vil betyde, at den eksisterende malkestald vil kunne udnyttes optimalt. Den øgede fleksibilitet, der følger af, at der meddeles miljøgodkendelse til produktionsarealer og flere typer af husdyr, vil gøre det hurtigere at udnytte stald- og opbevaringsanlæg optimalt, hvis markedet eller ansøgers forhold ændres. Dermed kan ejendommens indtjeningsmuligheder optimeres.

Grænseoverskridende virkninger

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke er nogen grænseoverskridende virkninger i forbindelse med udvidelsen med den begrundelse, at der er godt 7 km til landegrænsen.

Landskabelige værdier

Nybyggeri og placering af anlæg

De nye bygninger etableres i tilknytning til det eksisterende byggeri, og de opføres i samme materialer og farver som det eksisterende byggeri. Der beplantes på vestsiden af bygningerne ud mod Undelevej med hjemmehørende træer.

Bygge- og beskyttelseslinjer

Husdyrbruget ligger ikke inden for bygge- og beskyttelseslinjer.

Kommunalplaner

Husdyrbruget ligger inden for udpegningen: "Værdifulde landskaber" og "Særligt værdifulde landbrugsområder". Matriklen som Undelevvej 16, 6340 Kruså ligger på udgør en begrænset del af et større område, der er udpeget til "Værdifuldt geologisk område" i kommuneplanen. Der er ved tidligere udbygning af staldanlæg på husdyrbruget forsøgt at tilpasse bygningerne til landskabet. Da de ansøgte anlæg ligger i tilknytning til det eksisterende bygninger, vurderer Aabenraa Kommune, at udvidelsen ikke har en væsentlig negativ virkning på de værdifulde landskaber og de geologiske værdifulde områder.

Alternativer

Der er redegjort for alternativer i MKR's afsnit 4.16. Aabenraa Kommune vurderer, at ansøger har begrundet valget af placering af de nye anlæg tilstrækkeligt. I ansøgningsmateriale var der et forslag til at placere den nye gyllebeholder nordvest for Undelevvej. Aabenraa Kommune har vurderet, at placering af gyllebeholderen i tilknytning til det øvrige anlæg er den mest optimale med den begrundelse, at det vægtes højt, at anlægget ligger samlet. Det vurderes samlet, at der ikke er andre placeringer end de ansøgte, der vil være bedre.

Bedste tilgængelig teknik (BAT)

BAT Ammoniakemission

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for ammoniakemissionen, når husdyrbruget har en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniakemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget. Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at kravet om maksimal mængde ammoniakemission fra staldanlægget er overholdt med den eksisterende gulvtype i eksisterende stalde og den ansøgte gulvtype i de nye stalde og kalveplads.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til skrabning af gulvet i den nye stald, hvor der er fast drænet gulv, jf. teknologibladet for fast drænet gulv, og til at staldafsnit med dybstrøelse skal strøs med halm eller andet tørstof, i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen. Desuden stilles der vilkår til teltoverdækningen af gyllebeholderen.

Øvrige krav

Opbevaring af husdyrgødning og håndtering heraf

Opbevaring og håndtering af gylle fremgår af MKR's afsnit 3.1.2. Aabenraa Kommune vurderer ud fra det beskrevne, at husdyrgødning opbevares og håndteres efter gældende regler. Der stilles vilkår til, at håndtering af gylle skal ske under opsyn for at undgå overløb og spild af husdyrgødning. Der stilles vilkår til at hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gylle foregå på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet. Begrundelsen for vilkåret er at undgå forurening med gylle i form af ammoniak- og lugtemission og nedsivning af næringsstoffer.

Kapacitet

Der er fremsendt en kapacitetsberegning, der redegør for, at der er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet i ejede og lejede gylleholdere til bedriften ved fuld produktion og øget mælkeydelse. Aabenraa Kommune vurderer, at beregningerne er korrekte og at husdyrbruget lever op til minimumskravet om 9 måneders opbevaringskapacitet.

Vurdering af om afstandskrav er overholdt

De lovpligtige afstandskrav til kommuneplanlagte områder og nabobeboelse på 50 m er overholdt.

Afstandskrav til offentlig vej og til vandboring er ikke overholdt for etablering af den nye stald. Afstandskrav til naboskel er ikke overholdt for gyllebeholder, ny ensilageplads og kalveplads. Der er redegjort og vurderet på forholdet under afsnittet: *Dispensationer*.

Afstandskravet på 15 m til vandløb herunder dræn er ikke overholdt for ensilagepladserne, da der ligger dræn inden for afstandskravet. Der er stillet vilkår til, at drænen enten skal afproppes eller omlægges inden ensilagesiloerne tages i brug.

Det er vurderet, at øvrige afstandskrav er overholdt.

Vurdering af om husdyrbruget er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug

Der er redegjort for produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug i MKR's afsnit 3.3. Det fremgår, at ansøger også ejer Løgtoft 7, 6300 Gråsten, hvor der går opdræt.

Aabenraa Kommune vurderer, at Undelevej 16 ikke er teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med Løgtoft 7, 6300 Gråsten med den begrundelse, at der er 3,2 km imellem de 2 ejendomme, og de vil kunne sælges hver for sig.

Begrundelse for øvrige vilkår

Der stilles vilkår til, at husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det indsendte ansøgningsmateriale herunder, at de ansøgte staldsystemer, produktionsarealer og dyretyper skal være i overensstemmelse med ansøgningen med den begrundelse, at alle beregninger på ammoniak- og lugtmissioner og ammoniakdepositioner er foretaget på det ansøgte grundlag.

Egenkontrol

Der stilles vilkår om at egenkontrollen på bedriften, skal opbevares i fem år og forevises på Aabenraa Kommunes forlangende.

Der stilles endvidere egenkontrol vilkår til den faste teltoverdækning på gyllebeholderne og til gulvtypen fast drænet gulv med skraber og ajlefløb, jf. de tilhørende teknologi-blade.

Samlet vurdering

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i lovekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) og bekendtgørelse nr. 1261 af 29. november 2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Husdyrbruget har en ammoniakemission på mere 3.500 kg NH₃-N pr. år og er derfor omfattet af husdyrbrugloven § 16a, stk. 1. Husdyrbruget er godkendelsespligtigt og Aabenraa Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra miljøgodkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet, når byggeriet er færdigmeldt. Hvis godkendelsen eller tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelser givet efter § 16a, stk. 1 skal ikke revurderes.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 13. oktober 2028.

Ophævelse af gældende miljøgodkendelse

Den eksisterende miljøgodkendelse ophæves. Den blev meddelt den 15. juni 2010 efter § 12 stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer.

Andre tilladelser og dispensationer

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at den meddelte miljøgodkendelse udelukkende omfatter forholdet til husdyrlovgivningen. Det er en betingelse for at dispensere for afstandskravet fra ny stald til vandboringen, at der er søgt om endelig tilladelse til anvendelse af vandboringen inden stalden tages i brug. Denne ansøgning skal indsendes til Aabenraa Kommunes rentvandsgruppe e-mail: vand@aabenraa.dk. Der skal desuden søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand og lignende hos Aabenraa Kommune.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Afgørelse

Vilkår 1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøkonsekvensrapport og skema fra husdyrgodkendelse.dk skema nr. 215 435, version 4, modtaget i Aabenraa Kommune den 14. juli 2020, og med de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Vilkår 2. Denne miljøgodkendelse skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

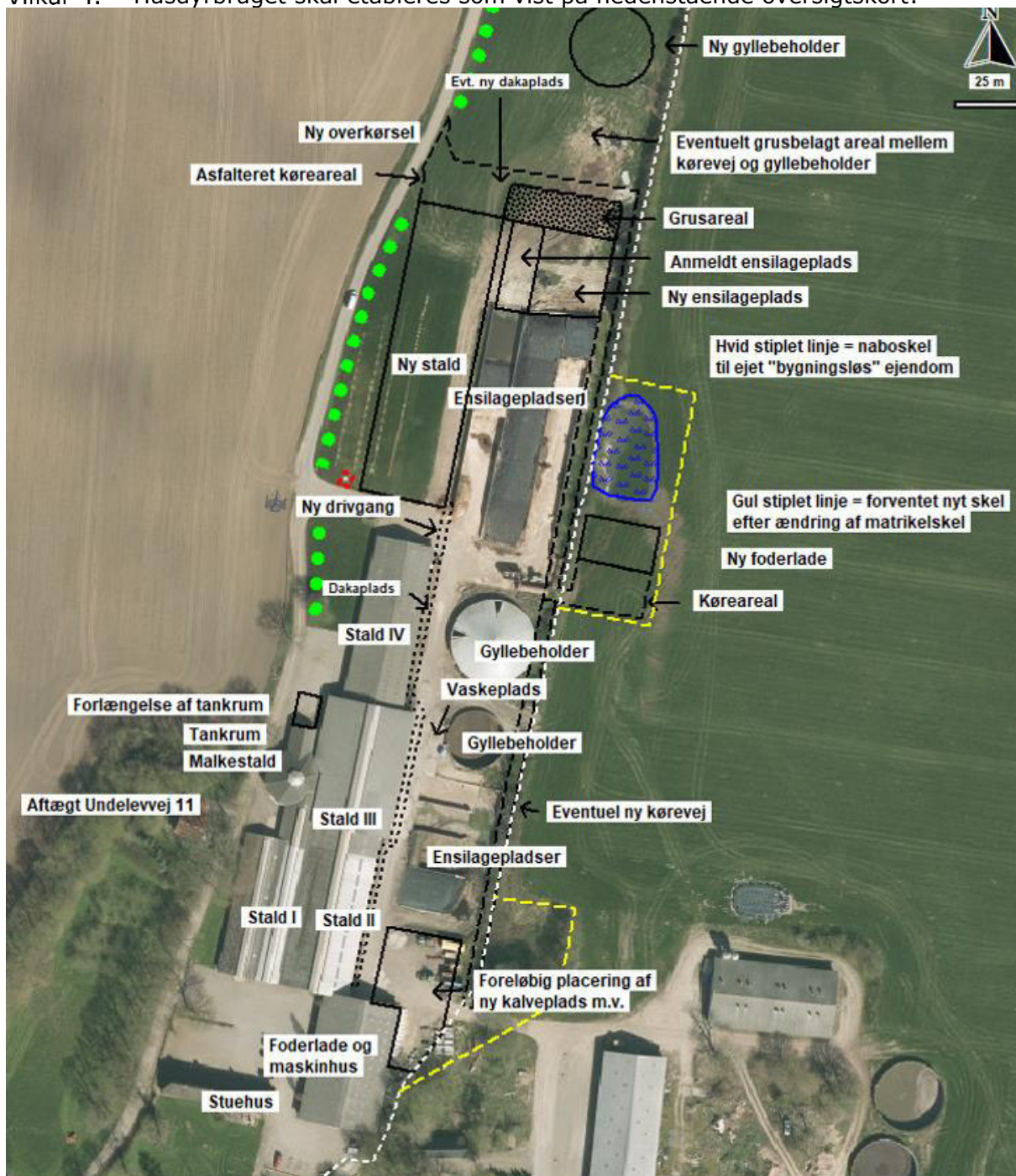
Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

Vilkår 3. Husdyrbrugets stalde, gulvtyper, produktionsarealer og dyretyper skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel:

Stald	Produktion	Staldstørrelse	Produktionsareal
Alle eksisterende stalde	Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; dybstrøelse	4.381 m ²	403 m ²
	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)		2.291 m ²
Ny kalveplads m.v.	Flexgruppe. Alle kvæg, Heste, Får og Geder Dybstrøelse	911 m ²	200 m ²
Ny stald	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	2.871 m ²	1.946 m ²
I alt		8.163 m²	4.840 m²

Vilkår 4. Husdyrbruget skal etableres som vist på nedenstående oversigtskort:

Vilkår 5. Der tillades fleksibilitet til placering af produktionsarealerne i staldanlæggene og på kalvepladsen under forudsætning af, at dyretype, staldsystem og produktionsarealets størrelse stemmer overens med det oplyste i vilkår 3.

Dispensationer

Afstandskrav fra Ny stald til vej

Vilkår 6. Stalden skal etableres med en afstand på minimum 5 m fra Undelevvej. Vejen må ikke anvendes som manøvreplads for landbrugsmaskiner og biler.

Vilkår 7. Ind- og udkørsler skal holdes frie, så der så vidt som muligt er fri udsigt.

Afstandskrav fra ny stald til vandboring

Vilkår 8. Der skal ske en årlig kontrol af kvaliteten af vandet fra boringen.

Vilkår 9. Stalden skal etableres med en afstand på minimum 6 m fra vandboringen. Der skal enten etableres et hegn eller lægges kampesten i en radius af 5 m fra

boringen til beskyttelse af fredningszonen og til beskyttelse mod påkørsel af boringen.

Vilkår 10. Det skal sikres, at der ikke sker udvendigt spild eller udsivning fra stalden i forbindelse med driften af stalden i en afstand på 25 m fra boringen.

Afstandskrav fra foderladen til naboskel

Vilkår 11. Der skal ske arealoverførsel fra nabomatriklen til husdyrbruget med ejendomsnummer 580 000 2551 inden etablering af foderladen påbegyndes. Der skal være en afstand på minimum 2½ m fra foderlade til naboskel.

Afstandskrav fra ny kalveplads til naboskel

Vilkår 12. Der skal være en afstand på minimum 2½ m fra kalvepladsen til naboskel. Hvis det kræver, at der sker arealoverførsel fra nabomatriklen til husdyrbruget med ejendomsnummer 580 000 2551, skal arealoverførslen ske, inden etablering af kalvepladsen påbegyndes.

Afstandskrav fra ny ensilageplads til naboskel og til dræn

Vilkår 13. Der skal være en afstand på minimum 7 m fra ensilagepladsen til naboskel.

Vilkår 14. Drænene der ligger inden for en afstand på 15 m fra ensilagesiloerne skal enten omlægges, så afstanden på 15 m overholdes eller de skal afproppes inden de nye ensilagepladser tages i brug.

Afstandskrav fra ny gyllebeholder til naboskel

Vilkår 15. Der skal være en afstand på minimum 8 m fra ny gyllebeholder til naboskel mod øst.

Landskabelige forhold

Vilkår 16. Dimensioner, materialer og farvevalg på nye anlæg skal stemme overens med det ansøgte. Hvis der vælges at etablere teltoverdækning på den nye gyllebeholder, skal den være i farven "grå".

Vilkår 17. Den nye gyllebeholder skal placeres nord for ensilagepladserne og i tilknytning til det eksisterende læhegn mod øst med maksimalt 5-10 m afstand til læhegn. I forbindelse med etablering af gyllebeholderen m.m. må terrænet maksimalt hæves med 0,5 m.

Vilkår 18. Vest for den nye staldbygning ud mod Undelevvej skal der enten plantes en række solitære træer som f.eks. Sorbus latifolia (bredbladet røn) eller lignende, som skalamæssigt passer til den nye bygning, der bliver 10 m høj, eller hvis dette ikke ønskes, skal der etableres og vedligeholdes et 3-rækket læhegn langs vejen. Hegnet skal bestå af egstypiske træer og buske, der i løbet af 4-5 år giver en vedvarende, effektiv og visuel afskærmning. Beplantningen skal foretages den førstkommande plantesæson efter anlægget er taget i brug. De nye solitære træer eller læhegn, samt det eksisterende læhegn mod vest må ikke fjernes, da de danner en vedvarende og visuel afskærmning.

Gylleholdere

Gyllebeholderen fra 1995 på 2.510 m³

Vilkår 19. Gyllebeholderen skal have fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt. Teltet skal være i farven "grå".

Vilkår 20. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

Vilkår 21. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.

Vilkår 22. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden for 2 hverdage.

Ny gyllebeholder på 3.000 m³

Vilkår 23. Hvis der etableres teltoverdækning på den nye gyllebeholder, skal vilkår 18 til 21 også overholdes for den.

Lugt

Vilkår 24. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres at gulve holdes tørre, at gødnings- og foderrester i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

Håndtering af foder

Vilkår 25. Grovfoder skal enten opbevares i ensilagesilo eller i markstakke. Indkøbt foder skal enten opbevares i lukkede siloer eller i køresiloer i foderladerne.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Vilkår 26. Håndtering af husdyrgødning herunder gyllepumpning og læsning af gyllevogn og vogn med dybstrøelse skal ske under opsyn.

Vilkår 27. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevogn foregå på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.

Øvrige emissioner og gener

Støj

Vilkår 28. Bidraget fra landbruget på Undelevej 16, 6340 Kruså til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land og i samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag – Fredag Kl. 07.00 – 18.00 Lørdag Kl. 07.00 – 14.00	Mandag – Fredag Kl. 18.00 – 22.00 Lørdag kl. 14.00 – 22.00 Søndag og hellig- dage Kl. 07.00 – 22.00	Alle dage Kl. 22.00 – 7.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Samlet bebyggelse i landzone/byzone	45	40	35

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos uden-dørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Vilkår 29. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 28 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støv, lys og rystelser

Vilkår 30. Driften må ikke medføre væsentlige støv- og lysgener eller gener i form af rystelser uden for ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Transport

Vilkår 31. Ved transport af husdyrgødning skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, så spild så vidt som muligt ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal det straks opsamles.

Skadedyr

Vilkår 32. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Vilkår 33. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

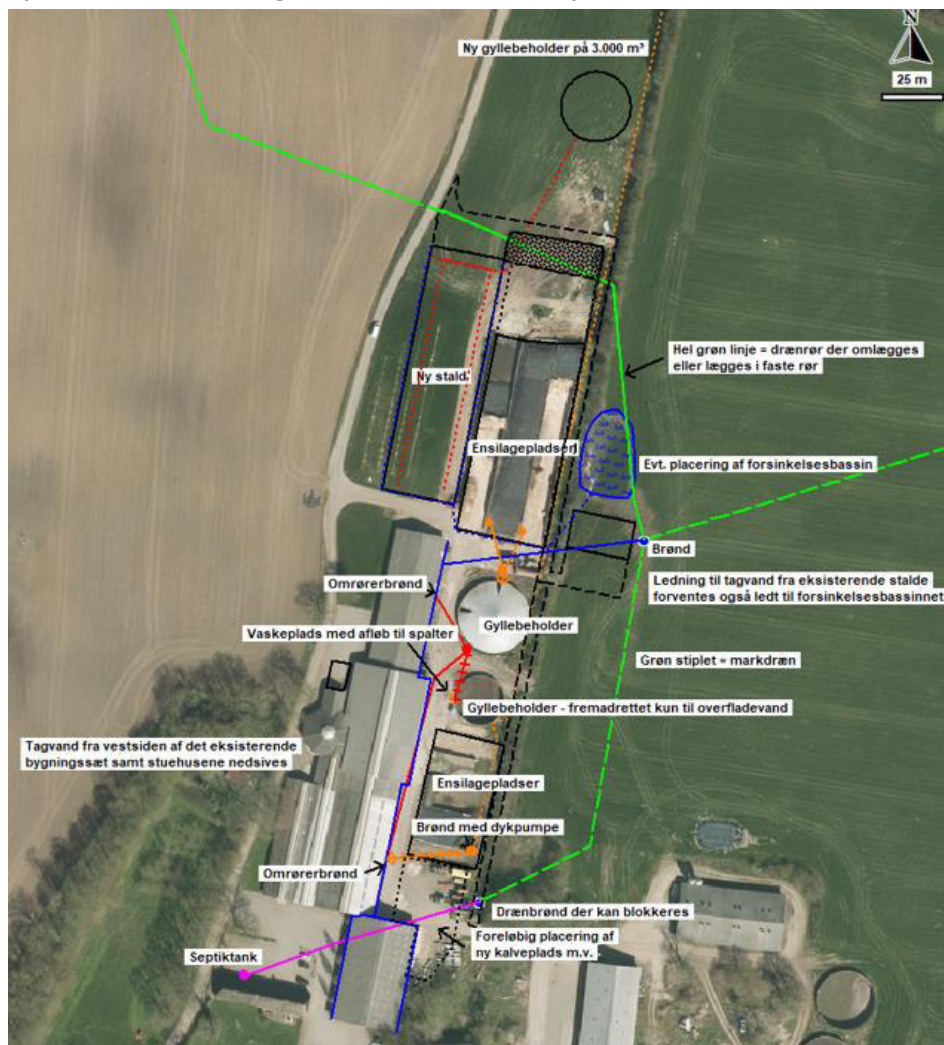
Vilkår 34. Opbevaringsplads til døde dyr skal enten placeres på østsiden af stald IV (nuværende placering) eller nord for den nye stald (når den nye stald er blevet etableret) eller på en anden placering, der er blevet accepteret af Aabenraa Kommune. Dyrene skal opbevares hævet over jorden og med fast overdækning.

Kemikalier

Vilkår 35. Kemikalier, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.

Spildevand

Vilkår 36. Spildevandsafledningen skal ske som vist på nedenstående kort over afløb:

- Vilkår 37. På befæstede arealer må der ikke ske oplag af tilskudsfoder m.v., der med evt. regnvand kan tilføres overflade- eller grundvand. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.
- Vilkår 38. Vask af landbrugsmaskiner skal ske på den indrettede vaskeplads jf. kort over afløb.
- Vilkår 39. Udsprinklingsanlægget skal overholde landbrugets Byggeblad nr. 103.09-05 "udsprinkling af ensilagesaft og restvand".

Olie og diesel

- Vilkår 40. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af olie-spild.
- Vilkår 41. Olie og diesel, herunder spildprodukter, skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb så spild kan opsamles.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Fæst drænet gulv i "Ny stald"

- Vilkår 42. I "Ny stald" skal der i gangarealet etableres faste, drænedede gulve med skraber.
- Vilkår 43. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte.
- Vilkår 44. Gulvet skal være udført med ajlefløb.
- Vilkår 45. Lysningsarealet til ajeafløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal i staldafsnit med fast drænet gulve.
- Vilkår 46. Der skal hver dag foretages skrabninger hver anden time.
- Vilkår 47. Skraberer skal være forsynet med timer.
- Vilkår 48. Skraberer skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Dybstrøelsesafsnit i eksisterende stalde og på Ny kalveplads

- Vilkår 49. I staldafsnit med dybstrøelse skal der strøs med halm eller andet tørstof, i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Egenkontrol

Generelt

- Vilkår 50. Anvendelsen af staldanlægget skal kunne dokumenteres. (Det kan f.eks. være i form af gødningsregnskaber, årsudskrift fra ydelseskontrol og oplysninger fra CHR).
- Vilkår 51. Al dokumentation for overholdelse af vilkår skal opbevares i 5 år og forevises Aabenraa Kommune på forlangende. Det kan være kvitteringer for aflevering af farligt affald og for el- og vandforbrug. Desuden logbog for det fast drænedede gulve og for teltoverdækningerne på gyllebeholderne, hvis der er sket skader.

Staldafsnit med fast drænet gulv

- Vilkår 52. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.

Vilkår 53. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 14 dage.

Vilkår 54. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberen er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Dispensation for afstandskrav til vandboring

Vilkår 55. Den årlige kontrol af vandkvaliteten fra vandboringen skal kunne dokumenteres ved tilsyn.

Overdækning af gyllebeholder

Vilkår 56. Der skal føres logbog for teltoverdækningen på gyllebeholderne, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation.

Ressourceforbrug

El- og vandforbrug

Vilkår 57. El- og vandforbruget skal registreres mindst 1 gang om året.

Vilkår 58. Der skal som minimum gennemføres 5 års kontrol af autoriseret el-installatør af de mest energikrævende el- installationer som malke- og køleanlæg. Kontrollen skal kunne dokumenteres på tilsyn.

Vilkår 59. Der skal gennemføres kontrol, reparation og vedligeholdelse af el- og vandinstallationer løbende.

Beredskabsplan

Vilkår 60. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne. Den skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Ved ansættelse af udenlandsk arbejdskraft skal beredskabsplanen oversættes til et sprog de forstår. I tilfælde af uheld skal beredskabsplanens forskrifter følges.

Vilkår 61. Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte når de tiltræder og derefter med de ansatte mindst én gang årligt.

C. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret den 11. august 2020 på Aabenraa Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget henvendelser angående anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Museum Sønderjylland – arkæologi Haderslev blev den 19. august 2020 orienteret om ansøgningen.

Naboorientering og partshøring

Et udkast til miljøgodkendelsen blev den 26. august 2020 sendt i høring hos ansøger, naboer og andre berørte, samt til andre, som har anmodet herom. Samtidig blev den lagt på Aabenraa kommunes hjemmeside. Der var en frist på 35 dage til at fremsende kommentarer. Det er lovpligtigt at give en frist på mindst 30 dage. På grund af at det muligvis ikke er alle, der har digital postkasse, blev der givet en frist på 35 dage.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget høringssvar.

Annoncering og afgørelse

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentligt annonceret på Aabenraa Kommunes hjemmeside den 13. oktober 2020, og afgørelsen bliver fremsendt til de klageberettigede.

Du har ifølge forvaltningslovens¹ § 9 ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen. Eventuel aftale herom skal aftales med Team Miljø's landbrugsgruppe på landbrug@aabenraa.dk.

Klagevejledning

Miljøgodkendelsen kan i medfør af husdyrbrugloven § 76 påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevne-neshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 Forvaltningsloven

Afgørelsen annonceres offentligt den 13. oktober 2020 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 10. november 2020, der er dagen for klagefristens udløb.

Aabenraa Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Udkastet til miljøgodkendelsen er forud for meddelelse af godkendelsen blevet sendt til ansøger og ansøgers rådgiver, og de øvrige klageberettigede, herunder parter, naboer og andre berørte (beboelser der er beliggende inden for det beregnede konsekvensområde for lugtemission, jf. kapitel D).

Den 13. oktober 2020

Venlig hilsen

Susanne Niman Jensen
Agronom & miljøsagsbehandler
Byg, Natur & Miljø
Tlf.: 7376 7480

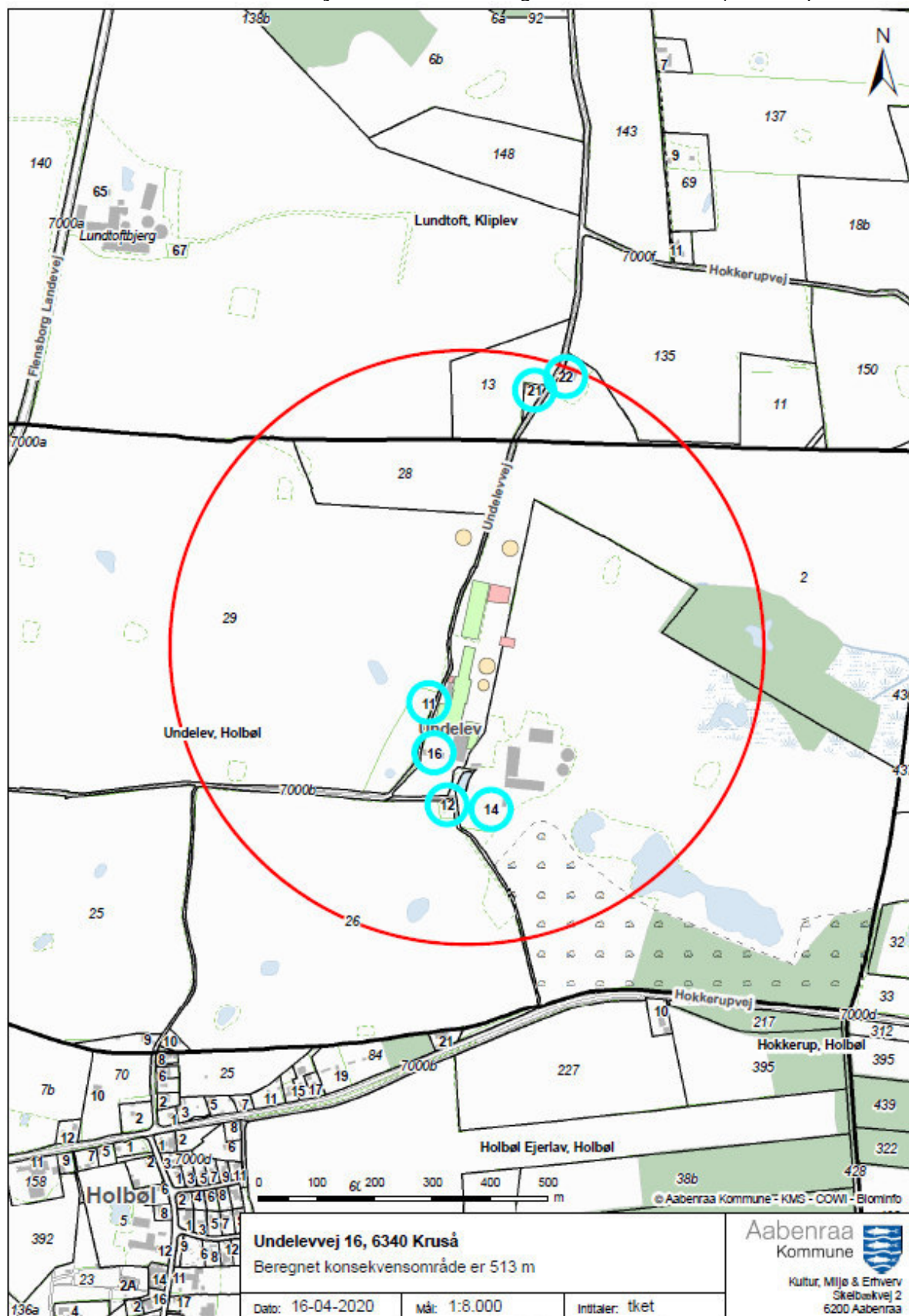
Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa
www.aabenraa.dk

Aabenraa
Kommune

D. Kommunens bilag

Lugtkonsekvenszonen

Aabenraa Kommune har udarbejdet et kort over lugtkonsekvenszonen, der er på 513 m:

E. Miljøkonsekvensrapport § 16 a stk. 1

Ansøger har indsendt en ansøgning om miljøgodkendelse med tilhørende bilag. Det er miljørådgiver cand. scient. Ulla Pallesen, LandboSyd, der har udarbejdet ansøgningsmaterialet.

Aabenraa Kommune vurderer, at de oplysninger, som ansøger har fremlagt i MKR, er fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af det, der er beskrevet i MKR's afsnit 4.13, 4.3, 4.14, 4.15, 4.17 og 4.18, at der ikke er væsentlige negative virkninger på miljøet på nedenstående faktorer, hverken når de vurderes enkeltvis, eller når der vurderes på samspillet imellem 2 eller flere af faktorerne.

- Befolkningen og menneskers sundhed
- Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1 – og 2 natur samt bilag IV arter
- Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
- Materielle goder, kulturarv og landskabet
- Samspillet imellem to, flere eller alle faktorer efter de ovenstående 4 punkter og
- Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovenstående 5 faktorer

Ansøgningsmaterialet, der indeholder MKR inklusive bilag, er vedlagt som bilag 1 til miljøgodkendelsen.

Ansøgningsskemaet fra husdyrgodkendelse.dk er ikke vedlagt, da de væsentligste resultater er indarbejdet i enten MKR eller udkast til miljøgodkendelse. Hvis det ønskes tilsendt, kan det fås ved henvendelse til landbrug@aabenraa.dk eller på tlf. 7376 7864.

Vedlagte relevante bilag:

Bilag 1: Miljøkonsekvensrapport (MKR)

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

Undelevvej 16

6340 Kruså

Ansøgning om udvidelse af kvægbrug

Skema 215435 i [Husdyrgodkendelse.dk](https://husdyrgodkendelse.dk)

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, D3)

Ansøger og ejer	Christian Dalgas Nissen Undelevvej 16 6340 Kruså christian_nissen@live.dk
Kontaktperson på husdyrbruget	Christian Dalgas Nissen
Husdyrbrugets adresse	Undelevvej 16 6340 Kruså
CVR-nummer	86829916
CHR-nummer	48145
Kommune	Aabenraa Kommune
Ejendomsnummer	5800002551
Matrikel-nr.	Matrikel: 2 - Undelev, Holbøl m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Løgtoft 7, 6300 Gråsten
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningskema	215435
Konsulent (D3)	Ulla Refshammer Pallesen LandboSyd, CVR-nr. 25160428 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: upa@landbosyd.dk Tlf.: 7436 5043 / 6155 8262

Forord / læsevejledning

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Undelevej 16, 6340 Kruså.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten indeholder en beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgte (afsnit 3) og efterfølgende en vurdering af de væsentlige indvirkninger på miljøet (afsnit 4). Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹ og er opbygget ud fra Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen.

Tabeller og figurer (skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk) samt kort tegnet af LandboSyd i AgroGIS er angivet uden kildehenvisning. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag til kommunen i form af en opgørelse af produktionsarealerne, staldskitser, en kapacitetsberegning samt en beredskabsplan. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

¹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 1261 af 29/11/2019

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, D3)	1
Forord / læsevejledning	2
1. Indledning	5
2. Ikke-teknisk resume (D2, C1 og C3 for IE-brug)	6
3. Husdyrbruget og det ansøgte	8
3.1 <i>Indretning og drift af anlægget (B1, B5, D1a)</i>	8
3.1.1 <i>Produktionsarealer</i>	9
3.1.2 <i>Opbevaring og håndtering af husdyrgødning</i>	10
3.1.3 <i>Drift af anlægget</i>	12
3.2 <i>Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, D1a)</i>	12
3.3 <i>Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)</i>	13
3.4 <i>Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4)</i>	13
3.5 <i>Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, D1b)</i>	20
3.6 <i>Lugtemission (B6, B4, D1b, D1c)</i>	25
3.7 <i>Øvrige emissioner og gener (B7, D1b)</i>	26
3.7.1 <i>Støj (B7, D1b)</i>	27
3.7.2 <i>Rystelser og vibrationer (B7, D1b)</i>	29
3.7.3 <i>Støv (B7, D1b)</i>	29
3.7.4 <i>Lys (B7, D1b)</i>	29
3.7.5 <i>Skadedyr (B7)</i>	29
3.7.6 <i>Transporter (B7)</i>	29
3.8 <i>Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, D1b)</i>	31
3.8.1 <i>Døde dyr (B8)</i>	31
3.8.2 <i>Affald (B8)</i>	31
3.8.3 <i>Olie- og kemikalier (B7 og B8)</i>	32
3.8.4 <i>Råvarer (B7)</i>	32
3.8.5 <i>Energiforbrug (B8)</i>	32
3.8.6 <i>Vandforbrug (B8)</i>	32
3.8.7 <i>Spildevand og restvand (B8)</i>	33
3.9 <i>Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7)</i>	34
3.10 <i>Forslag til egenkontrol (B7)</i>	34
3.11 <i>BAT-Ammoniakemission (B9, C2)</i>	34
3.12 <i>Grænseoverskridende virkninger (B10)</i>	35

4. Projektets indvirkninger for miljø, natur og mennesker (D) og tiltag for at mindske virkningerne (D1c).	36
4.1 <i>Beliggenhed og bygningsændringer (D1c)</i>	36
4.2 <i>Begrænsning af ammoniakemission (D1c)</i>	39
4.3 <i>Afsætning af ammoniak til nærliggende natur (B5, D1c)</i>	39
4.4 <i>Lugtgener for omboende (D1c)</i>	41
4.5 <i>Støjgener (D1c)</i>	42
4.6 <i>Gener fra rystelser og vibrationer (D1c)</i>	42
4.7 <i>Støvgener (D1c)</i>	42
4.8 <i>Lyspåvirkninger (D1c)</i>	42
4.9 <i>Skadedyr (D1c)</i>	42
4.10 <i>Transporter (D1c)</i>	43
4.11 <i>Energi (D1c)</i>	43
4.12 <i>Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen (D1c)</i>	43
4.13 <i>Påvirkning af jordarealer og jordbund (D1c)</i>	44
4.14 <i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed (D1c)</i>	45
4.15 <i>Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (D1b)</i>	45
4.16 <i>Alternative løsninger (D1d)</i>	45
4.17 <i>Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5</i>	46
4.18 <i>Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker m.v. jf. § 4 stk. 6 nr. 6</i>	46
4.19 <i>Oplysninger om konsulenten (A4)</i>	47
5. Konklusion	48
6. Bilag	48

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer udvidelsen af kvægholdet på Undelevej 16. Husdyrbruget har en § 12 miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven fra 15. juni 2010, som er stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet d. 31. januar 2013. Godkendelsen er udnyttet.

Der ønskes nu etableret en ny stald ca. 15 m nord for den nordligste af de eksisterende stalde, en ny drivgang fra den nye stald til den midterste af de eksisterende stalde, en ny gyllebeholder, en ny plads til kalvehytter m.v., en forlængelse af ensilagepladserne mod nord, en forlængelse af tankrummet med ca. 6 m samt en ny foderlade på ca. 25 m x 15 m. Samtidig ønskes mulighed for at kunne vælge flex for produktionsarealer med dybstrøelse til at kunne have alle typer kvæg. Endvidere etableres et udsprinklingssystem til overfladevand. Fremadrettet vil den mindste gyllebeholder kun blive benyttet til overfladevand fra ensilagepladserne.

Ved at overgå til en godkendelse efter de nye regler efter ændringerne af Husdyrbrugloven pr. 1. august 2017, bliver der mulighed for frit at udnytte staldenes produktionsarealer i stedet for den nuværende tilladelse til et antal dyr og bestemte aldre af opdræt i de enkelte stalde. Dette vil gøre det nemmere at udnytte staldanlægget optimalt, hvorved husdyrbrugets indtjeningsmuligheder kan optimeres. Den nye stald giver mulighed for at have det antal køer, som det nuværende malkeanlæg har kapacitet til. Stalden bevirker, at der kommer flere m² produktionsareal pr. ko, og stalden er sammen med ændringer i de eksisterende stalde med til at husdyrbruget kan leve op til pladskravene i Lov om hold af malkekvæg, som træder fuldt i kraft fra 2034. Ændringer i de eksisterende stalde medfører ingen udvidelse af produktionsarealerne.

Med et fremtidigt maksimalt dyrehold på ca. 725 malkekøer samt kælvkvier 23-24 mdr. og småkalve ca. 0-2 mdr. forventes et foderbehov på ca. 3,1 millioner foderenheder. Med ca. 200 foderenheder pr. m³ og ca. 4.600 m² samlet ensilageopbevaringskapacitet efter udvidelsen, er det derfor muligt, at der stadig skal opbevares ensilage i markstakke. Behovet afhænger af højden, der stakkes i på ensilagepladserne samt størrelsen af årets høst.

Ansøgningen anses samlet set for at være erhvervsmæssigt nødvendig.

Alle husdyrbrugets stalde og gyllebeholdere ligger klemt inden mellem Undelevej og nabomatriklen matrikel nr. 1 af Undelev, Holbøl. Der er indgået aftale om at købe størstedelen af matriklen. Den nye matrikel vil blive oprettet som en bygningsløs ejendom sammen med andre matrikler der købes samt muligvis en eller to af gyllebeholderne fra Undelevej 14.

I forbindelse med den matrikulære ændring vil der blive overført et areal fra matrikel 1 til matrikel 2 af Undelev, Holbøl, så den nye foderlade kommer til at ligge på matrikel nr. 2 sammen med husdyrbrugets øvrige bygninger. Der kommer formodentlig også ændringer af skellet øst for maskinhuset. Den nye kalveplads m.v. er foreløbig indtegnet, så den netop ligger inden for nuværende eget skel. Det er dog muligt af kalvepladsen ønskes placeret lidt anderledes, når der er truffet endelig beslutning om, hvor skellet mellem ejendommene skal lægges.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet på baggrund af oplysninger fra Christian Dalgas Nissen, som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

2. Ikke-teknisk resume (D2, C1 og C3 for IE-brug)

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Undelevej 16, 6340 Kruså. Husdyrbrugets lovlige dyrehold er et malkekvæghold af tung race med 452 malkekøer, 38 småkalve til 2 mdr. samt 227 tyrekalve til 50 kg. På nuværende tidspunkt flyttes opdræt til Løgtoft 7, 6300 Gråsten.

Ansøgningen er indsendt for at få mulighed for at få en ny miljøgodkendelse til frit at kunne producere på husdyrbrugets produktionsarealer samt for at få lov til at etablere en ny kalveplads til kalvehytter, en ny stald til køer, en ny foderlade, en forlængelse af tankrummet, en forlængelse af de nordligste ensilagepladser samt en ny gyllebeholder.

Landskabelige forhold

Husdyrbruget ligger ca. 500 km nordøst for Holbøl i et lettere kuperet terræn. Husdyrbruget ligger delvis afskærmet af læhegn og øvrig træbevoksning. Pga. terrænet ses husdyrbruget først, når man kommer tæt på husdyrbruget. De nye stalde og anlæg kommer til at ligge i tilknytning til de eksisterende bygninger og etableres i samme materialer, farver og maksimale højder som de eksisterende stalde.

Potentielle gener

Pga. afstanden til nærmeste naboer, samlet bebyggelse og byzone vurderes det, at der ikke vil være væsentlige gener i form af lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv eller lysgener.

Beregningerne i ansøgningsystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene overholdes.

Fluer og skadedyr bekæmpes, og døde dyr opbevares på afskærmet afhentningsplads.

Transporter til og fra husdyrbruget sker ad overkørslerne til Undelevej. I forhold til naboer vil transporter ikke kunne adskilles fra øvrig trafik på vejene. Trafik reguleres af færdselsreglerne.

Husdyrgødning

Der produceres gylle og dybstrøelse på husdyrbruget. Al dybstrøelse og en del af gylle transporteres til biogasanlæg. Gylle og afgasset biomasse udbringes på markerne af maskinstation. På sigt er det planen, at alt husdyrgødning skal leveres til biogasanlæg.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med.

Ammoniaknedfald kaldes deposition. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1 og kategori 2 natur overholdes. Kategori 1 og 2 natur er de mest sårbare naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til.

I forhold til merdeposition til kategori 3 natur, som er mindre sårbare naturtyper, er der en maksimal merdeposition på 1,5 kg ammoniak pr. hektar pr. år.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget har en ammoniakfordampning over 750 kg NH₃-N/år, er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til minimering af miljøbelastninger. Der er fastsat krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Såfremt ansøgningen om udvidelse med en ny stald mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at der ikke bygges en ny stald og en ny gyllebeholder. Der er behov for, at det eksisterende staldanlæg kan udnyttes optimalt. Det realistiske 0-alternativ er således, at de eksisterende produktionsarealer godkendes, så der frit kan produceres på produktionsarealerne, samt at der godkendes en ny kalveplads, så kalvene kan blive flyttet væk fra køerne.

Af alternative løsninger, som har været overvejet, er forskellige størrelser af den nye stald, en større ny gyllebeholder, ny gyllebeholder med eller uden teltoverdækning, forskellige placeringer af den nye gyllebeholder og forsuring af gylle.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

3. Husdyrbruget og det ansøgte

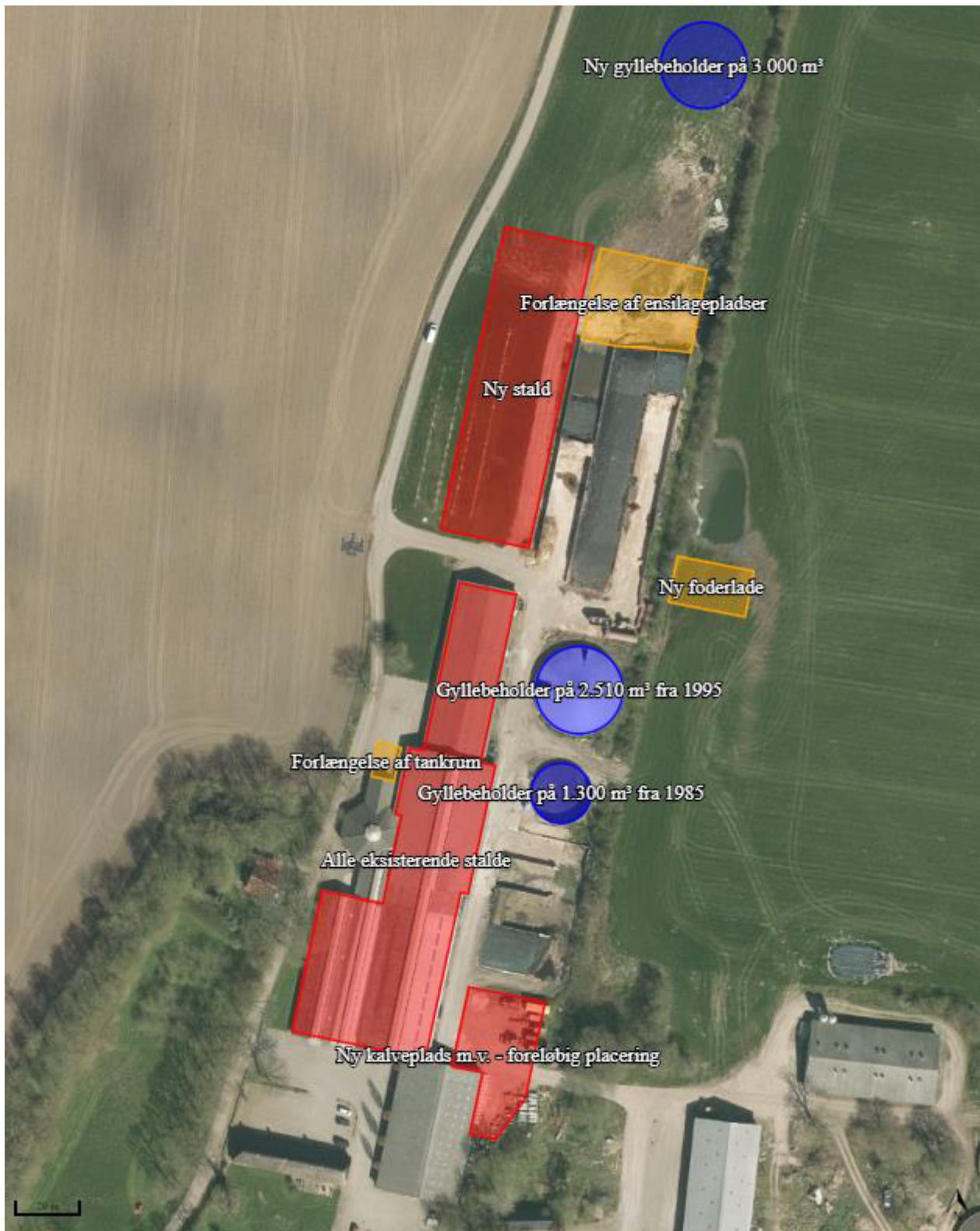
I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition, støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr, transport, affald og forbrug af ressourcer.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, D1a)

Husdyrbrugets bygnings sæt ligger samlet på den østlige side af Undelevvej ret tæt på vejen. For at holde bygnings sættet samlet og for at kunne malke køerne i den nye stald i det eksisterende malkeanlæg, ønskes stalden placeret mellem Undelevvej og de nordligste ensilagepladser. Hvis nabomatriklen matr. nr. 1 af Undelev, Holbøl blev lagt ind til ejendommen Undelevvej 16, kunne stalden i princippet placeres øst for det eksisterende bygnings sæt. Dette vil dog være uhensigtsmæssigt, da stalden så vil komme til at ligge tættere på Undelev mose, og dermed medføre større merdeposition til mosen. Endvidere ville der skulle indbygges en del sand for at få stalden til at ligge i samme kote som de eksisterende stalde. Hvor stalden ønskes placeret, skal der graves jord væk, specielt i den nordlige ende, men hvis stalden skulle placeres øst for de eksisterende gyllebeholdere, skulle der indbygges forholdsmæssigt meget mere sand. Den nye stald kommer med den ønskede placering ikke til at ligge tættere på Undelevvej, end de eksisterende stalde gør det i forvejen. Foderladen, som er en noget mindre bygning, ønskes etableret på et areal, der overføres fra matr. nr. 1. Denne ønskes som udgangspunkt etableret i samme kote som de tilstødende ensilagepladser, og der skal derfor indbygges en del sand under laden samt et køreareal syd for laden. Foderladen skal ligge centralt i forhold til staldene og ensilagepladserne, så en placering som ønsket giver det mindste transportbehov.

Tidligere har husdyrbrugets eksisterende stalde været indtegnet som adskilte stalde i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk. Efter ændringen af Husdyrbrugloven pr. 1. august 2017 blev det i vejledningen til loven fastslået, at hvis stalde er fysisk forbundne, således at der er tale om fælles rum uden gennemgående mure, så er der tale om et samlet staldafsnit (vejledningen til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kapitel 1, afsnittet Staldafsnit). Som følge heraf er de eksisterende stalde indtegnet som en stor stald. Egentlig burde malkestalden tegnes med i staldarealet, idet den er en del af bygnings sættet. Ved ikke at tegne malkestalden med beregnes der worst-case i forhold til nærmeste natur, som ligger øst for staldanlægget.

Bygninger m.v. ses af figur 1 samt af bilag 1.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde, opbevaringsanlæg m.v.

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden.

Produktionsarealerne er fastsat ud fra skitser over staldene udarbejdet af ansøger samt beregning fra Byggeri & Teknik i Herning for den nye stald. Produktionsarealet på den nye kalveplads m.v. er skønnet som det maksimalt tænkelige.

8-års drift og nudrift

Som tidligere beskrevet er den nuværende § 12 miljøgodkendelse fra 15. juni 2010, og godkendelsen blev stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet d. 31. januar 2013. Godkendelsen er til et malkekævehold af tung race med 452 malkekøer, 38 småkalve til 2 mdr. og 227 tyrekalve til 50 kg. Godkendelsen er udnyttet, og der er ikke ændret i produktionsarealerne. 8 års driften og nudriften er derfor identiske.

Produktionsarealerne for 8 års driften og nudriften fremgår af nedenstående tabel 1.

Nudrift						
Alle eksisterende stalde	4381	Naturlig ventilation	3 m	(#236132) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse (#236130) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0 0	403 2291
Sum						2694
8 års drift						
Alle eksisterende stalde	4381	Naturlig ventilation	3 m	(#236133) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse (#236131) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0 0	403 2291
Sum						2694

Tabel 1: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i 8 års drift og nudrift

Ansøgt drift

I ansøgt drift etableres en ny stald, en ny plads til kalvehytter m.v. samt en forlængelse af de nordligste ensilagepladser. Forlængelsen af den nordvestligste ensilageplads er mens ansøgningsprocessen har stået på anmeldt og kommunen har d. 29. juni meddelt anmeldteafgørelse. Ensilagepladsen forventes etableret inden høst 2020. De nye ensilagepladser er indtegnet samlet i Husdyrgodkendelse.dk, da ingen af dem er etableret på tidspunktet, hvor miljøkonsekvensrapporten er skrevet. Den nye kalveplads m.v. vil også blive benyttet til henstilling af fx maskiner.

Der etableres også en ny drivgang med fast bund og opkanter. Drivgangen vil blive rengjort senest 4 timer efter dyr har haft adgang til arealet, og er derfor ikke indtegnet som et nyt staldafsnit. I praksis vil gødning blive fejlet til spalter hen over den nordligste omrørerbrønd.

Ansøgt drift						
Ny kalveplads m.v. - foreløbig placering	911	Naturlig ventilation	3 m	(#236127) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	200
Alle eksisterende stalde	4381	Naturlig ventilation	3 m	(#236152) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse (#236129) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0 0	403 2291
Ny stald	2871	Naturlig ventilation	3 m	(#236134) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafføb	0	1946
Sum						4840

Tabel 2: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i ansøgt drift

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af tabel 3.

Oprindeligt var det planen at etablere en ny gyllebeholder på 4.500 m³ nord for de nordligste ensilagepladser. For at holde ammoniakdepositionen til Undelev Mose nede på et absolut minimum ønskes der i stedet etableret en 5 m dyb gyllebeholder på 3.000 m³.

Ansøger ønsker sand i sengebåsene samt at levere gylle til biogasanlæg. Biogasanlæg er meget kede af at modtage gylle, hvor der er iblandet sand, da sandet er meget hårdt for maskineriet og endvidere kan give anledning til større problemer med bundfældet materiale i reaktortankene. Der er derfor behov for at etablere et bundfældningsbassin, alternativt at kunne sænke maskineri ned i gyllebeholderen til opgravning af sand og slam eller noget helt tredje. Hvis der skal graves sand og slam op fra gyllebeholderen vil en teltoverdækning være u hensigtsmæssig, både af hensyn til at få maskineri op og ned uden at beskadige teltdugen, samt af hensyn til arbejdsmiljøet for den medarbejder, der skal betjene maskineriet nede i gyllebeholderen.

Teltoverdækning af den nye gyllebeholder er derfor fravalgt i første omgang. Der ønskes dog mulighed for at kunne påsætte teltoverdækning, hvorfor kommunen anmodes om at vurdere den landskabelige påvirkning.

Den nye gyllebeholder er efter kommunikation med Aabenraa Kommune placeret ca. 50 nord for forlængelsen af den af de nordligste ensilagepladser. Beholderen kunne også placeres på den vestlige side af Undelevvej. Denne placering er indtegnet som alternativ, men vist som ikke benyttet i ansøgningskemaet i Husdyrgodkendelse.dk.

På nuværende tidspunkt køres dybstrøelse direkte ud i en vogn, som køres til biogasanlæg med det samme. Der er således ingen møddingsplads på husdyrbruget.

I ansøgt drift vil den mindste gyllebeholder på 1.300 m³ udelukkende blive benyttet til overfladevand fra ensilagepladserne.

På nuværende tidspunkt køres ca. 6.000 m³ af den producerede gylle til et biogasanlæg, og der modtages afgasset biomasse retur ud fra næringsindholdet i den leverede gylle. Dette betyder, at der kun modtages ca. 70 % af den mængde der afleveres retur. På sigt forventes alt gylle at blive kørt til biogasanlæg. Dette kan ske, når etableringen af nye biogasanlæg i nærområdet er færdig.

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder på 2.510 m ³ fra 1995	Flydende				617
Ny gyllebeholder på 3.000 m ³	Flydende				600
Nudrift					
Gyllebeholder på 1.300 m ³ fra 1985	Flydende				290
Gyllebeholder på 2.510 m ³ fra 1995	Flydende				617
8 års drift					
Gyllebeholder på 1.300 m ³ fra 1985	Flydende				290
Gyllebeholder på 2.510 m ³ fra 1995	Flydende				617

Tabel 3: Oversigt over opbevaringsanlæg

Der forventes et fremtidigt maksimalt dyrehold på ca. 725 malkekøer med en ydelse på op til 12.000 kg EKM samt kælvekvier 23-24 mdr. og småkalve ca. 0-2 mdr. Ud over gylle ledes der også regnvand fra udendørs arealer til de eksisterende gylleholdere. Afløbssystemet vil blive ændret, så alt overfladevandet fra ensilagepladserne ledes til den lille gyllebeholder, og der forventes desuden blive etableret et udsprinklingsanlæg. Alternativt vil vandet bliver bragt ud på mark med fx gyllevogn med slæbeslanger.

Ud over gyllebeholderen på 2.510 m³ har ansøger rådighed over gyllebeholdere på Flensborg Landevej 67 på 1.530 m³ og 2.000 m³, to gyllebeholdere på Vilsbækvej 3 på 415 m³ og 1.210 m³, ca. 1.000 m³ i ejet gyllebeholder på Løgtoft 7 samt ca. 1.200 m³ gyllekapacitet i kanalerne i staldene. Med den nye gyllebeholder på 3.000 m³ vil der fremadrettet være godt 9 måneders opbevaringskapacitet ved fuld forventet produktion. Der er fremsendt en kapacitetsberegning til kommunen, der redegør for, at der er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet i ejede og lejede gyllebeholdere til bedriften ved fuld produktion og øget mælkeydelse.

3.1.3 Drift af anlægget

Der er 5 medarbejdere der varetager driften på husdyrbruget. Driften af husdyrbruget er beskrevet under de følgende punkter i denne rapport, men derudover kan det nævnes, at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Slidte dele repareres eller udskiftes løbende
- Der registreres dyr i CHR
- Gyllepumpningen overvåges, og det tjekkes først, om der er plads i gyllebeholderen, der pumpes til
- Der føres logbog over flydelagene på gyllebeholderne
- Der er sundhedsrådgivning med dyrlægebesøg hver anden uge
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA og antal dyr sendt til slagting
- Der føres journal over medicinforbrug
- Serviceeftersyn på malkeanlæg og køletanke overholdes
- Indlægssedler for indkøbt foder gemmes. Der udarbejdes foderplaner, og forbruget af foder registreres.
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres årligt
- Der gennemføres 5-års kontrol af el-installationerne af autoriseret el-installatør
- Der udføres årlig egenkontrol af slukningsudstyr
- Der udarbejdes gødningsregnskab og mark/gødningsplaner for bedriften
- Der udarbejdes sprøjteplan og føres sprøjtejournal

Husdyrbruget leverer mælk til Arla, og skal derfor leve op til Arlagårdens omfattende egenkontrolprogram med hensyn til sundhed, hygiejne og dyrevelfærd.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, D1a)

I forhold til materialevalg, farver, højder m.v. så forventes den nye stald etableret i samme materialer og farver, som de eksisterende stalde, dvs. med åbne sider, grå gardiner, koks- eller antracitgrå metalplader i gavlene og gråt eternittag. Højden på den nye stald forventes at blive på ca. 10 m og grundarealet bliver på ca. 29 m x 99 m.

Forlængelsen af tankrummet bliver godt 7 m i bredden og ca. 5 m høj med samme bredde og højde, som bygningen, der bygges til. Den maksimale længde bliver ca. 11 m, men det kan også blive mindre. Bygningen forventes at blive med grå søstenselementer, koks- eller antracitgrå metalplade i gavltrekanten, gråt eternittag og hvide døre og vinduer tilsvarende det nuværende tankrum.

Foderladen forventes at blive maks. 25 m x 15 m med skrånende halvtag op til maksimalt 10 m i højden. Der er ikke lavet en tegning for foderladen, så det er muligt den bliver lavere. Foderladen forventes etableret i stålbuer med tag af grå eternitplader og vægge af grå eller sorte stålplader eller grå betonelementer.

Gyllebeholderen bliver delvis nedgravet og opført med 5 m høje betonelementer med sider op til maks. 2,5-3 m over terræn.

Som beskrevet forventes forlængelsen af den nordvestligst ensilageplads på 11 m x 30 m etableret inden høst 2020. De øvrige ensilagepladser forlænges med ca. 24 m x 30 m, så pladsen kommer til at flugte med nordgavlen af den nye stald.

Den nye kalveplads og forlængelsen af ensilagepladserne etableres med bund af asfalt. Ensilagepladsen bliver med sider af betonelementer og får afløb til den lille gyllebeholder, som ændres til kun at blive benyttet til overfladevand. Der er ikke taget endelig stilling til, præcist hvor på den nye kalveplads m.v. kalvehytterne skal opstilles. Der vil komme afløbssystem med riste og afløb direkte under hytterne samt et centralt afløb og eventuelt vulster langs en eller flere af siderne. Kalvehytterne bliver dels hvide plastikhytter og dels fælleshytter. Der er ikke taget endelig stilling til hvilken type fælleshytter, der ønskes. Muligvis vil fælleshytterne blive opstillet under et eller flere halvtags opsat med stålbuer. Den maksimale højde af halvtage vil blive 5 m. Der vil blive valgt ikke-blanke materialer i grå eller sorte farver.

Dræn inden for 15 m fra den nye stald, kalvepladsen og forlængelsen af ensilagepladsen vil enten blive lagt i faste rør eller omlagt, så der ikke er drænrør inden for 15 m fra de nye anlæg.

Diverse placeringer af stalde og anlæg m.v. fremgår af oversigtskortet i bilag 1.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

På nuværende tidspunkt består bedriften også af et dyrehold på Løgtoft 7, 6300 Gråsten, hvor der går opdræt. Fremadrettet forventes opdræt fra ca. 2-23 mdr. at skulle flyttes til Løgtoft 7 og eventuelt også en anden ejendom.

Med en godkendelse af produktionsarealerne er produktionsarealer til køer og opdræt over 6 måneder en samlet kategori, hvilket bevirker, at der er større fleksibilitet til at foretage ændringer i sammensætningen af dyreholdet på husdyrbruget. Godkendelsen kan således udnyttes, så der kan fyldes op med køer og de fleste opdræt flyttes væk, eller til et samlet kvæghold med køer og opdræt, så der ikke er behov for at flytte opdræt, eller også kan husdyrbruget benyttes som kviehotel.

Der er fra centrum af Undelevej 16 ca. 3,2 km Til Løgtoft 7. Pga. afstanden mellem husdyrbrugene og det, at de kan drives selvstændigt, vurderes husdyrbrugene ikke at være teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundne.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4)

Landskab og kulturarv

Husdyrbruget ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder. Ud fra Aabenraa Kommunes GIS kort² ligger husdyrbruget inden for område, der er udpeget som Bevaringsværdige landskaber, Værdifulde geologiske områder og Særlig værdifulde landbrugsområder, men uden for områder der er udpeget som Større sammenhængende landskaber og Kystnærhedszonen. Husdyrbrugets landskabelige forhold samt vurdering heraf er beskrevet under punkt 4.1, og de nærmeste naturområder er beskrevet under punkt 3.5.

² <http://netgis.aabenraa.dk/NetGISRuntime/basis/index.jsp?custid=228&login=pubpro&password=pubpro>

FUND OG FORTIDSMINDER

MINISTERIET
SLOTS- OG KULTURSTYRELSEN

FORSIDE SØG PÅ KORT SØGNING DOWNLOAD HJÆLP OG INFO

Signaturforklaring Adressesøgning Udskriv kort Vis på liste

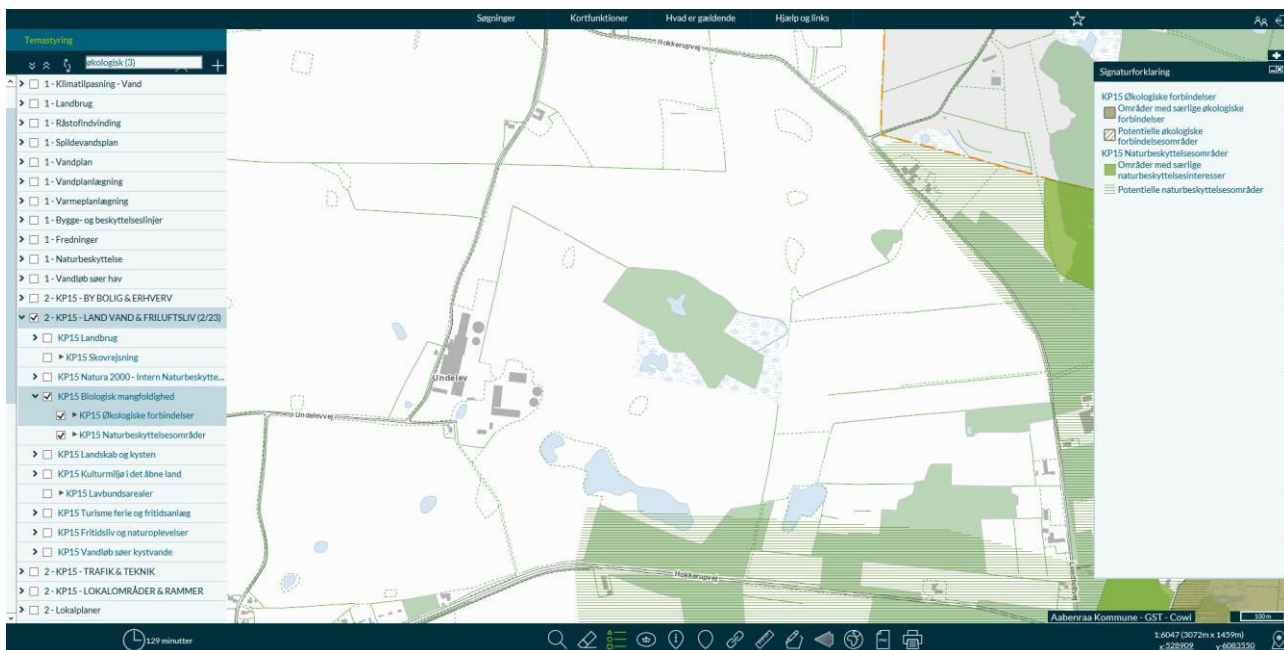
Kontakt | Teknik og tilgængelighed | Privatlivspolitik | Regler for brug

Slots- og Kulturstyrelsen - H.C. Andersens Boulevard 2, 1553 København V

Figur 2: Kortudsnit fra www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/, Blå cirkler er ikke fredede fund og de gule streger er beskyttede diger.

De nærmeste fund er et moselig, Undelevmanden fra den yngre bronzealder i mosen øst for husdyrbruget samt en række rundhøje. Ingen af lokaliteterne er fredede.

Husdyrbruget ligger uden for områder med særlige økologiske forbindelser eller potentielle økologiske forbindelser, områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser eller potentielle naturbeskyttelsesområder.

Figur 3: Udpejninger af økologiske forbindelser m.v. fra Aabenraa Kommunes GIS-kort

Afstandskrav

Pga. ejendommens matrikulære udformning er bygningssettet klæmt inden mellem Undelevvej og matrikelafgrænsningen til naboejendommen Undelevvej 14. Som beskrevet købes en del af nabomatriklen sammen med andre matrikler, der bliver lagt sammen til en bygningsløs ejendom, dog muligvis med en eller to gyllebeholdere fra undelevvej 14. Den nye stald, gyllebeholder, forlængelsen af de nordligste ensilagepladser og den nye kalveplads m.v. kan derfor ikke overholde alle afstandskrav. I forhold til nabomatriklen antages det, at der ikke er problemer med at meddele dispensation, når der er tale om en ejendom, der vil blive ejet af ansøger selv.

Husdyrbruglovens afstandskrav jf. § 6 overholdes for de nye anlæg (den nye stald, gyllebeholder, forlængelsen af de nordligste ensilagepladser og den nye kalveplads m.v.), idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

I tabellen herunder er afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 vist:

Egen boring - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Forlængelse af tankrum	73
Ensilageopbevaringsanlæg	Forlængelse af ensilagepladser	77
Staldbygning	Ny stald	6
Gødningsslager	Gyllebeholder på 2.510 m ³ fra 1995	60

Nærmeste naboskel - ny stald og ensilageplads - Vandløb og søer over 100 kvm

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny foderlade	65
Ensilageopbevaringsanlæg	Forlængelse af ensilagepladser	7
Staldbygning	Ny stald	45
Gødningsslager	Ny gyllebeholder på 3.000 m ³	80

Nærmeste naboskel - kalveplads - Vandløb og søer over 100 kvm

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Forlængelse af tankrum	117
Ensilageopbevaringsanlæg	Forlængelse af ensilagepladser	253
Staldbygning	Ny kalveplads m.v. - foreløbig placering	
Gødningsslager	Gyllebeholder på 2.510 m ³ fra 1995	128

Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Forlængelse af tankrum	3796
Ensilageopbevaringsanlæg	Forlængelse af ensilagepladser	3947
Staldbygning	Alle eksisterende stalde	3717
Gødningsslager	Gyllebeholder på 2.510 m ³ fra 1995	3846

Nærmeste vandværksboring jf. jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (almen)

Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny foderlade	2554
Ensilageopbevaringsanlæg	Forlængelse af ensilagepladser	2532
Staldbygning	Ny stald	2564
Gødningsslager	Ny gyllebeholder på 3.000 m ³	2497

Tabel 4: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 stk. 1

Undelevej - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny foderlade	128
Ensilageopbevaringsanlæg	Forlængelse af ensilagepladser	37
Staldbygning	Ny stald	5
Gødningslager	Ny gyllebeholder på 3.000 m ³	71

Stuehus - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Forlængelse af tankrum	121
Ensilageopbevaringsanlæg	Forlængelse af ensilagepladser	272
Staldbygning	Alle eksisterende stalde	35
Gødningslager	Gyllebeholder på 2.510 m ³ fra 1995	152

Boring på naboejendommen jf. jupiterdatabasen - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Forlængelse af tankrum	217
Ensilageopbevaringsanlæg	Forlængelse af ensilagepladser	337
Staldbygning	Ny kalveplads m.v. - foreløbig placering	99
Gødningslager	Gyllebeholder på 2.510 m ³ fra 1995	216

Nærmeste dræn - omlægges i faste rør eller flyttes - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny foderlade	85
Ensilageopbevaringsanlæg	Forlængelse af ensilagepladser	
Staldbygning	Ny stald	26
Gødningslager	Ny gyllebeholder på 3.000 m ³	61

Tabel 4: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 stk. 1 - fortsat

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej, og beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning er på 50 m. Husdyrgodkendelse.dk opgiver afstanden fra nærmeste stald eller lager i forhold til de forskellige udpegninger (markører).

På kortudsnittet herunder er vist nærmeste dræn, naboskel, ikke almene vandboringer (egen og naboens boring), offentlig vej (Undelevej) og beboelsen på ejendommen. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed, og

vandværksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kort-udsnittet, hvis alle punkter skulle vises.

Der ansøges om dispensation fra afstandskravet for den nye stald til egen boring og til Undelevvej, fra afstandskravet for den nye gyllebeholder til naboskel, fra afstandskravet for den nye kalveplads m.v. til naboskel og fra afstandskravet for forlængelsen af de nordligste ensilagepladser til naboskel.

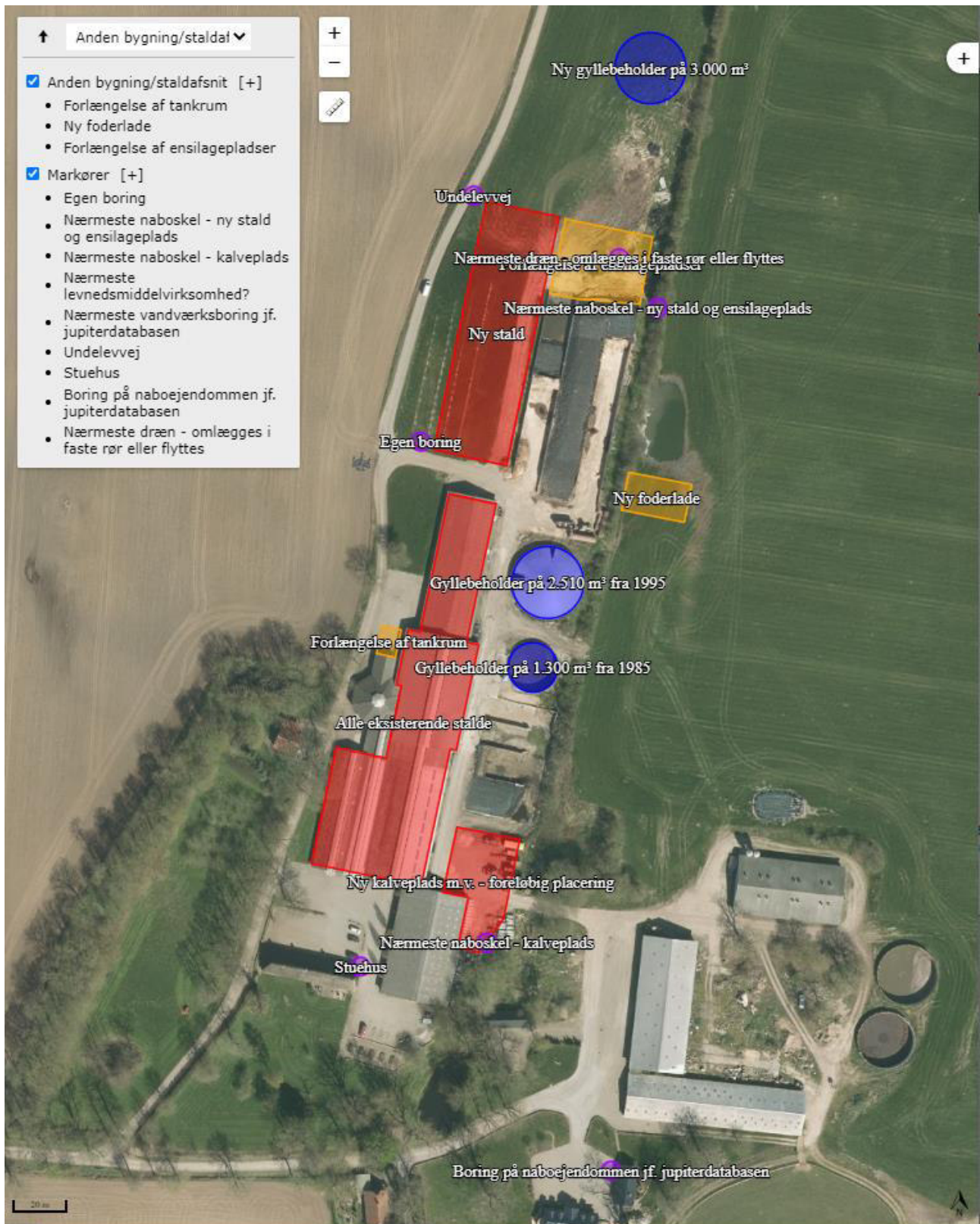
Den nye stald etableres med tætte gulve og kanaler, og der vil derfor ikke kunne forekomme udsivning af gylle fra stalden til boringen. Boringen benyttes kun til husdyrbruget. Stuehuset modtager vand fra Holbøl Vandværk. Den nye stald kommer til at ligge ca. 6 m fra boringen. Boringen er etableret efter gældende forskrifter. Boringen er udført med tætte rør og lukket med gummihætte. Den øverste del af anlægget er lukket inde i en betonkegle som stikker en halv meter over terrænet, der skråner væk fra boringen, og der er påsat en vandtæt top.

Der er ca. 2 m fra det eksisterende staldanlæg til Undelevvej og den nye stald ønskes placeret ca. 5 m fra Undelevvej. Der er gode oversigtsforhold, hvor den nye stald kommer til at ligge, hvorfor det vurderes, at placeringen er forsvarlig. Som beskrevet er det ikke hensigtsmæssigt at placere den nye stald på matr. nr. 1 pga. terrænforskellen. Staldene skal placeres i cirka samme kote, da det ikke er forsvarligt, at køer skal gå mellem stalde, der ligger i forskellige terrænkoter. En drivgang med hældning vil medføre risiko for, at køerne skrider på gangen. En placering af den nye stald nord for den nordligste ensilageplads vil bevirke, at køerne skal gå tre gange så langt ad en drivgang for at komme ned til malkestalden, hvilket ikke er hensigtsmæssigt. Gyllebeholderen ville i dette tilfælde skulle placeres længere mod nord.

Kalvepladsen er vist klods op ad skellet til Undelevvej 14. Der pågår forhandlinger om at ændre skeldragelsen mellem ejendommene, så der kan blive lagt lidt af arealet fra Undelevvej 14 ind til Undelevvej 16 umiddelbart øst for foderladen. Den endelige skeldragelse forventes afklaret først i januar måned.

Det forventes, at kommunen vil meddele dispensation fra afstandskravet til skel til den nye bygningsløse ejendom, idet ejendommene får samme ejer.

I forhold til gyllebeholderen så ønskes den placeret ca. 50 m nord for forlængelsen af ensilagepladserne. Som beskrevet er det muligt, at der på arealet nord for den nye stald og forlængelsen af ensilagepladserne skal etableres et sandbundfældningsbassin eller lignende. Derudover er der et lavt område umiddelbart syd for den ønskede placering. Ansøger er bange for, at det vil blive et problem at jordbunden i lavningen er for ustabil til, at det er forsvarligt at etablere gyllebeholderen på denne placering.

Figur 4: Kortudsnit over afstande

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, D1b)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre fremgår af tabel 5. Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i ansøgt drift 5.252,9 NH₃-N/år, med en meremission på 2.023,7 kg NH₃-N/år i forhold til nudrift og 8-års drift.

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	4896,0	363,2	5259,2
Nudrift	2996,1	239,5	3235,5
8 års-drift	2996,1	239,5	3235,5

Tabel 5: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV-arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kategoriserer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer, som fremgår af tabel 6

Naturområder i nærheden af husdyrbruget er udpeget og fremgår af figur 5 og 6, og beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af tabel 7.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL3 (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. Totaldeposition (stald og lagre) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år

³ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1122 af 03/09/2018

	<p>mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller</p> <p>3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelkovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.</p>	
<p>Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniak-følsomme.</p>	<p>Kan fx være enge, strandenge og søer</p>	
<p>* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH3-N pr. år indenfor 200 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH3-N pr. år indenfor 200-300 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH3-N pr. år indenfor 300-500 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH3-N pr. år indenfor 500-1.000 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH3-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m</p>		

Tabel 6: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

Figur 5: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste naturområder

Figur 6: Husdyrbrugets placering i forhold til naturområder i større afstand fra husdyrbruget

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Overdrev mod sydøst	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Overdrev mod nordøst	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
TEST 1 kg i merdeposition til alm. mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,0	1,0	2,4
Test 1 kg merdeposition til "ammoniakfølsom skov"	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,0	1,0	2,5
TEST afgrænsning af "skovbevokset tørvemose"	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,1	1,1	2,5
TEST af 1 kg merdep. til "skovbevokset tørvemose"	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,0	1,0	2,3
Mose mod nordøst	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,5	1,5	3,3
Nærmeste kategori 1 natur i Natura 2000 område	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Ny udpegning Kategori 3 skov lysåbent tilgroet	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,2	1,2	2,8
Mose mod øst	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,5	0,5	1,7
Højmose mod nord	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Mose mod vest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,1
Sø mod sydvest	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,2	0,2	1,2
Sø mod syd	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,3	0,3	2,1
Sø mod sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,2	0,2	1,2

Tabel 7: Total og merdeposition af ammoniak til udpegede naturområder

Depositionen til naturpunkterne vurderes i punkt 4.3. Her gennemgås forholdet om kumulation også.

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde er et areal med ege-blandskov i Natura 2000 habitatområdet Rinke-næs Skov, Dyrehaven og Rode Skov, der ligger ca. 4,7 km østnordøst for husdyrbruget.

Kategori 2 natur

Det nærmeste kategori 2-naturareal er ifølge Husdyrgodkendelse.dk en højmose ca. 1 km nord for husdyrbruget samt to overdrev henholdsvis ca. 1,3 km sydøst for og ca. 1,7 km nordøst for husdyrbruget.

Kategori 3 natur og § 3 områder

De nærmeste kategori 3 naturområder er Undelev Mose øst for husdyrbruget samt en mose mod vest ud til Aabenraavej.

Der er også foretaget ammoniakdepositionsberegninger til de nærmeste søer, da disse er beskyttet af Naturbeskyttelsesloven.

De nærmeste udpegede potentielt ammoniakfølsomme skove er i forvejen udpeget som mose.

Bilag IV-arter

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁴ fremgår en liste over arters udbredelse i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter⁵. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget.

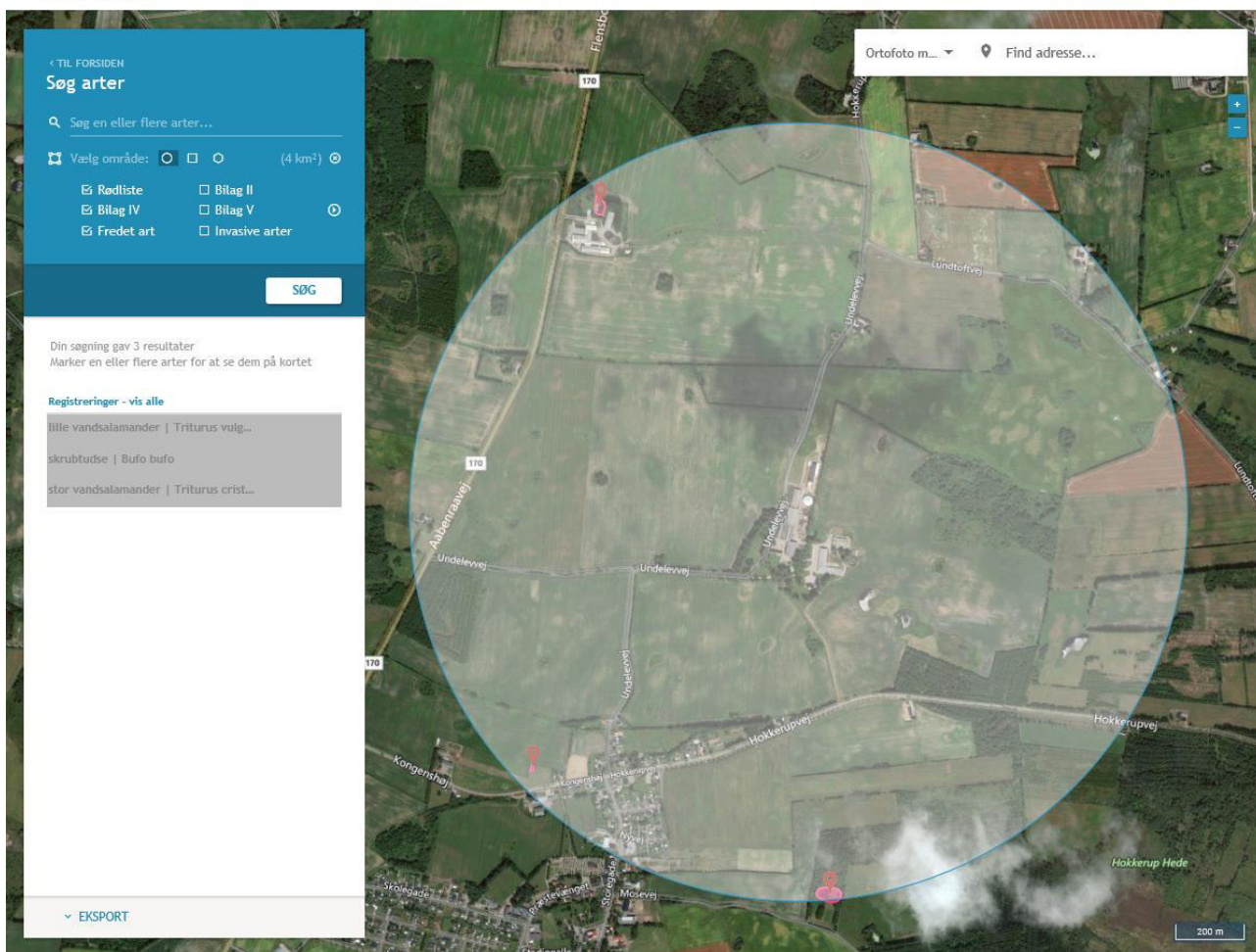
Dansk navn:	Videnskabeligt artsnavn:
Vandflagermus	Myotis daubentonii
Brunflagermus	Nyctalus noctula
Sydflagermus	Eptesicus serotinus
Troldflagermus	Pipistrellus nathusii
Pipistrellflagermus	Pipistrellus pipistrellus
Dværgflagermus	Pipistrellus pygmaeus
Hasselmus	Muscardinus avellanarius
Odder	Lutra lutra
Markfirben	Lacerta agilis
Stor vandsalamander	Triturus cristatus
Løgfrø	Pelobates fuscus
Spidssnudet frø	Rana arvalis
Strandtudse	Bufo calamita

Tabel 8: Liste over potentielle bilag IV-arter i området

Hasselmus er specifikt angivet som registreret i Rinke-næs Skov.

⁴ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

⁵ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>

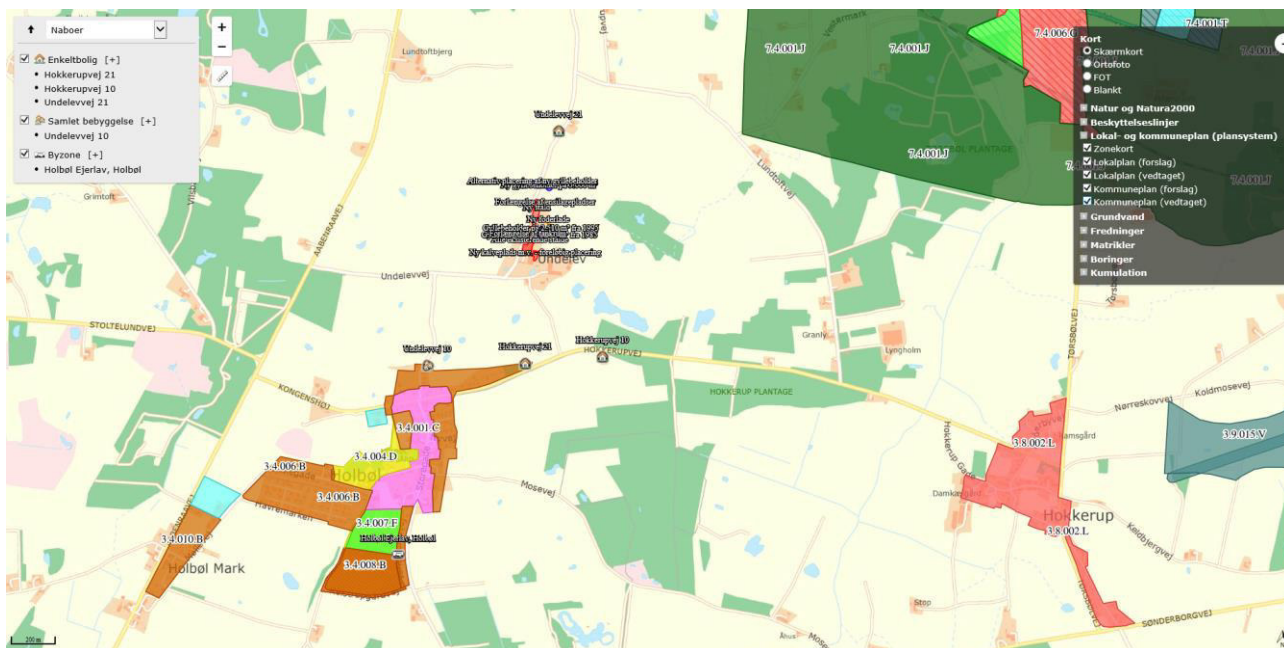
Figur 7: Kort over bilag IV registreringer mv. fra Danmarks Miljøportal, Naturdata

Ifølge Naturdata på Danmarks Miljøportal er der fundet stor vandsalamander i en sø ca. 1 km fra husdyrbruget.

3.6 Lugtemission (B6, B4, D1b, D1c)

Nærmeste lugtberegningpunkter er udpeget i skema 215435 i Husdyrgodkendelse.dk, se figur 8.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugt til enkelt nabobeboelse, samlet bebyggelse eller byzone- og sommerhusområde, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 100 m fra nærmeste nabo og 300 m fra nærmeste samlede bebyggelse og byzone- og sommerhusområde.

Figur 8: Nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzone

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Høkerupvej 10	0	FMK	122,5	122,5	690,5	Ja
Høkerupvej 21	0	FMK	122,5	122,5	635,1	Ja
Undelevej 21	0	FMK	122,5	122,5	483,9	Ja
Undelevej 10	0	NY	377,2	339,5	818,3	Ja
Hølbøl Ejerlav, Hølbøl	0	NY	552,4	524,8	1673,5	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 513 m

Tabel 10: Beregning af lugtgeneafstand til nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzoner

Lugtberegningerne viser, at lugtgeneafstandene overholdes.

3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b)

Nærmeste husdyrbrug er det slagtesvineholdet på naboejendommen Undelevej 14. Der er ca. 150 m fra centrum til centrum af staldanlæggene.

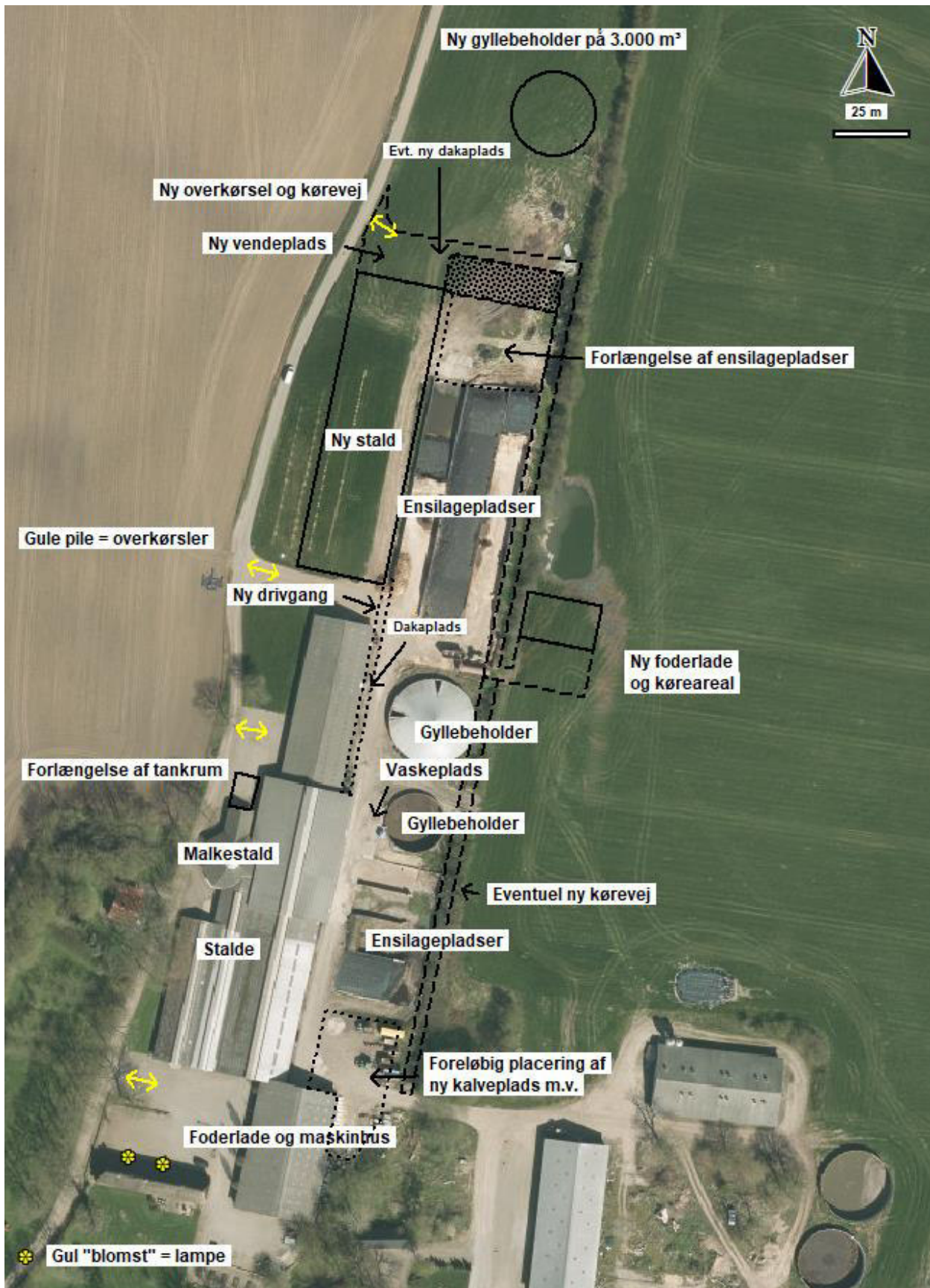
I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transport.

3.7.1 Støj (B7, D1b)

De største støjgener fra husdyrbruget vil være støjgener i forbindelse med stakning af ensilage, fodring, malkning, gyllepumpning i forbindelse med overpumpning og udbringning af husdyrgødning, blanding af foder, samt transport af dyr, foder, halm, mælk og gylle m.v.

Der pumpes fra stalde til gyllebeholdere ca. en gang om ugen på en hverdagsformiddag over 3-4 timer. Malkanlægget står i en delvis lukket bygning og anlægget vurderes ikke at støje på en måde, så forbipasserende på Undelevvej generes.

Fodring sker hver dag normalt i tidsrummet ca. 5.30-8.00 og igen om eftermiddagen/aftenen ca. 16.00-18.00.

Figur 9: Støjklider (og udvendig belysning)

3.7.2 Rystelser og vibrationer (B7, D1b)

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transporter til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer i kilderne til eventuelle rystelser og vibrationer fra husdyrbruget med den ansøgte udvidelse af dyreholdet. Kilder kan fx være malkeanlæg, gyllepumper, traktorer (specielt ved stakning af ensilage) samt andre maskiner.

3.7.3 Støv (B7, D1b)

Støv vil primært forekomme i forbindelse med indkørsel af foder og halm, flytning og udbringning af gylle og dybstrøelse og markarbejde i tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejlet efter kørsel, når der er behov for det. Kørearealerne rundt om bygninger og anlæg er helt eller delvist befæstede (beton, asfalt og grus), hvilket reducerer støvgenerne.

Ensilage lægges på ensilagepladserne og overdækkes med plast. Foder tippes i foderladerne. Der er ingen lukkede siloer.

3.7.4 Lys (B7, D1b)

Placering af udvendig belysning fremgår af figur 9. Der er kun udendørs lamper i forbindelse med stuehuset. Belysningen i staldene er almindelige lysstofrør i de eksisterende stalde. I de nye stalde forventes opsat LED-rør. Der er timerstyret natbelysning i staldene. Øvrig belysning tændes og slukkes manuelt. Der er normalt tændt lys i den mørke periode fra ca. 4-8 om morgenen og ca. 16-20 om eftermiddagen/aftenen.

I forbindelse med transporter af mælk, dyr, foder, stakning af afgrøder på ensilagepladser og kørsel med husdyrgødning vil der holde/køre lastbiler og traktorer med lys på ved mælkerummet, staldene, foderladerne, ensilagepladserne og gyllebeholderne.

3.7.5 Skadedyr (B7)

Fluebekæmpelse sker ved renholdelse i og omkring bygninger, hyppig udmugning hos småkalvene og ved brug af larvegift i dybstrøelsen ved behov.

Opbevaring af foder sker på ensilagepladser og i foderladerne, og der fejes op ved eventuelt spild, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus m.v.). Der er aftale med privat firma om rottebekæmpelse.

3.7.6 Transporter (B7)

Transporter til og fra husdyrbruget sker ad overkørslerne fra Undelevvej. Der forventes etableret en ny overkørsel nord for den nye stald

Tunge transporter sker typisk i tidsrummet 7-18, dog vil der i forbindelse med udbringning af gylle og indkørsel af græs og majs køres uden for dette tidsrum, for at få færrest muligt kørselsdage. Endvidere bestemmer Arla selv tidspunktet for afhentning af mælk, hvorfor afhentning af mælk også kan ske i nattetimerne.

Herudover er der kørsel med personbiler. Antallet af personbiltransporter i forbindelse med husdyrbruget skønnes at være ca. 4 gange dagligt.

Tunge transporter (en transport ind og ud betragtes som en samlet kørsel)	Nudrift antal/år	Ansøgt drift antal/år
Afhentning af mælk (lastbil)	365	183
Flytning af dyr (traktor og vogn, kapacitet til 25 småkalve eller 15 store kvier)	12	66
Afhentning af døde dyr (lastbil)	12	12
Dyr til slagteri	12	12
Indkørsel af foder fra foderstofforretning (lastbil, kapacitet til ca. 35 ton)	52	52
Diverse sækkevarer (lastbil)	12	12
Indkørsel af ensilage (traktor og vogn, kapacitet ca. 20 ton)	150	240
Kørsel af gylle til biogasanlæg (lastbil kapacitet til 38 ton)	158	648
Udkørsel af gylle fra gyllebeholdere på ejendommen (traktor og gyllevogn, kapacitet til ca. 25 ton)	203	294
Kørsel af dybstrøelse til biogasanlæg (traktor og vogn, kapacitet til ca. 15-24 ton)	41	66
Fyringsolie	2	2
Dieselolie (lastbil)	16	16
Dagrenovation (lastbil)	52	52
Afhentning af erhvervsaffald (lastbil)	26	26
I alt	955	1.681

Tabel 11: Skønnede antal transportere i nudrift og ansøgt drift

Der er ikke opgjort transportere af halm. Halm tilkøres med gummiged fra Undelevej 14, hvor der er lejet plads til opbevaring af halm. Transporten sker via overkørslen mellem de to ejendomme, ved den kommende kalveplads m.v.

Ud over de angivne transportere er der transportere med markmaskiner.

I ansøgt drift er der ingen flytninger af gylle til andre ejendomme. Biogasanlægget/-anlæggene kører/vil køre den afgassede biomasse direkte til opbevaring på andre ejendomme. Afhentning af gylle fra Undelevej 16 sker fra omrørebrønd. I det omfang der er opbevaringskapacitet på Undelevej 16 leveres forud for afhentningen et læs afgasset biomasse i gyllebeholder.

På nuværende tidspunkt pumpes gylle til gyllebeholderne på Flensborg Landevej 67 og Undelevej 14 vha. en slange der lægges ud umiddelbart før overpumpningen. Det er en maskinstation, der står for overpumpningen.

Når der er opsat en ekstra mælketank, vil der kun blive afhentet mælk hver anden dag.

Gylletransportere er beregnet ud fra normtalsproduktion af gylle.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, D1b)

3.8.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr placeres på afhentningspladsen mellem stald og den store gyllebeholder. Dyrene lægges på spalter hen over omrørebrønden. Når der er registreret et dødt dyr, tilmeldes det til afhentning via app på mobiltelefonen. Daka afhenter efterfølgende hverdag. Det overvejes om der skal etableres en ny plads til døde dyr nord for den nye stald. Pladsen vil blive lavet, så der er fast bund og afskærmning ud mod Undelevvej.

3.8.2 Affald (B8)

Der er fokus på at producere så lidt affald som muligt. Affald fra husdyrbruget sorteres, opbevares og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Aabenraa Kommunes affaldsregulativ.

Herunder er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører, modtageanlæg samt skønnede årlige affaldsmængder.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør/modtageanlæg	Mængder
Olie- og kemikalieaffald:			
Rester af bekæmpelsesmidler	I kemirum i laden	Normalt benyttes alt – hvis der er affald køres det til Arwos Genbrugsplads Kliplev	normalt intet
Spildolie	I laden	Det meste tages med retur ved service og resten køres til Arwos Genbrugsplads Kliplev	ca. 75 l
Olie- brændstoffiltre	I laden	Harm Mammen & Sønner	ca. 10 stk.
Blyakkumulatorer	I laden	Leverandør tager med retur	ca. 1-2 stk.
Spraydåser	I laden	Harm Mammen & Sønner	ca. 20 stk.
Kanyler	I laden	Harm Mammen & Sønner	ca. 1 boks
Fast affald:			
Jern og metal	I laden	Skrothandler	0-1 ton
Tomme olietromler	I laden	Leverandøren tager med retur	ca. 2 stk.
Lysstofrør og LED-rør	I laden	Harm Mammen & Sønner	ca. 25 stk.
Diverse brændbart	I laden	Harm Mammen & Sønner	Tømmes ca. hver uge
Overdækningsplast	På ensilageplads	Transporterer selv til Arwos Genbrugsplads Kliplev	ca. 50 m ³
Paller	I laden	Harm Mammen & Sønner	ca. 25 stk.

Tabel 12: Affaldshåndtering og mængder

Døde dyr er beskrevet under punkt 3.8.1.

Hvis der er affald i form af rene fraktioner af pap, pair eller plast, kommer det i genbrugscontainer i forbindelse med dagrenovationen.

Der er ingen medicinrester, idet der behandles med afmålte doseringer.

3.8.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

Olieråvarer opbevares i laden. Olieråvarer og spildolie opbevares i en spildbakke, der kan indeholde volumen af den største beholder, der opbevares. Der er fast gulv i laden og intet gulv afløb. Det maksimale oplag er på ca. 200 l olieråvarer i olietromler ad gangen.

På ejendommen er der tre olietanke. En fyringsolietank på 1.500 l i forbindelse med stuehuset samt to dieselolietank på 2.500 l i hver sin ende af maskinhuset/foderladen.

Olietankene står på ben og har påfyldningsalarm, og pistolen i forbindelse med dieselolietankene er med automatisk påfyldningsstop ved fuld brændstoftank.

Rengøringsmidler til malkestald og mælketank står i teknikrum i forbindelse med malkestalden.

3.8.4 Råvarer (B7)

Der fodres primært med eget produceret ensilage og derudover indkøbt tilskudsfoder. Ensilage opbevares på ensilagepladserne og indkøbt foder opbevares i foderladen. Umiddelbart forventes der ikke at skulle ligge ensilage i marken. Skulle der blive behov for det, vil afstandskrav for ensilageoplag samt krav om at ensilageoplag skal efterfølges af en afgrøde, der kan optage næringsstoffer, blive overholdt.

Vandforbruget er beskrevet i punkt 3.8.6.

3.8.5 Energiforbrug (B8)

På husdyrbruget anvendes der primært elektricitet til malkning, nedkøling af mælk, pumpning af vand, belysning, øvrige elektriske maskiner samt forbrug i beboelserne. Staldene har primært naturlig ventilation, der er kun 6 nedhængte ventilatorer i staldene, som benyttes i varme perioder. Der er derfor et meget begrænset elforbrug til drift af ventilationsanlæg. Der benyttes diesel til pumpning af gylle (traktorpumpe).

Der er en frekvensstyret pumpe i forbindelse med vandboringen samt frekvensstyrede vakuumpumpe- og mælkepumper i forbindelse med malkeanlægget.

Der er almindelige lysstofrør i de eksisterende stalde. I den nye stald og i forlængelsen af tankrummet forventes etableret LED-belysning. Lyset i staldene er kun tændt ved behov.

Forbrug i nudrift og ansøgt forbrug er skønnet ud fra forbruget i 2018.

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt drift
El	ca. 250.000 kWh	ca. 270.000 kWh
Dieselolie	ca. 120.000 l	ca. 120.000 l
Fyringsolie	ca. 3.000 l	ca. 3.000 l

Tabel 13: Energiforbrug

3.8.6 Vandforbrug (B8)

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af malkeanlæg, sanitære forhold samt forbrug i beboelserne. Husdyrbruget har egen vandforsyning (boring med DGU-arkiv-nr. 168.1586). Der tilladelse til at op-pumpe 20.000 liter om året.

Type	Forbrug pt	Skønnet forbrug efter
Drikkevand, vaskevand m.v. i stalde	ca. 16.000 m ³	ca. 27.000 m ³
Vand til vask på vaskeplads	ca. 100 m ³	ca. 100 m ³
Vand til marksprøjte	ca. 60 m ³	ca. 60 m ³
Stuehuse (vand fra Holbøl Vandværk)	ca. 250 m ³	ca. 250 m ³
I alt	ca. 16.410 m ³	ca. 27.410 m ³

Tabel 14: Vandforbrug

Herudover benyttes vand til markvanding.

Af vandbesparende foranstaltninger er der drikkekar til køerne.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af SEGES er vandforbruget pr. ko af stor race ca. 33 m³ og pr. opdræt ca. 5,7 m³. Med ca. 725 årskøer med småkalve 0-2 mdr. og opdræt 23-24 mdr. bliver det ca. 24.500 m³. Vandforbruget skal herudover korrigeres for højere ydelse.

Der har ikke været føret løbende journal over vandforbruget, men forbruget har været opgjort årligt i forbindelse med regnskabet.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

3.8.7 Spildevand og restvand (B8)

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af ledningsplanen, se bilag 2.

Som nævnt forlænges de nordligste ensilagepladser. Enten vil der blive lavet fast endemur mod nord og fald mod afløbsristene i den sydlige ende eller også vil der blive lavet fald mod nye afløb i den nordlige ende med eller uden endemur. Hvis der ikke kommer endemure vil der i stedet blive etableret randzone. De 11 m x 30 m af de nye ensilagepladser, der må etableres jf. anmeldeafgørelse af 29. juni 2020 er anmeldt med endemur. Det er muligt, at denne endemur erstattes af en randzone, når de sidste ca. 24 m x 30 m ensilageplads etableres.

Den nye kalveplads m.v. vil blive etableret med afløbssystem direkte under kalvehytterne samt et afløb til øvrigt overfladevand fra pladsen. Alt vandet vil blive afledt til gyllebeholderen på 2.510 m³.

Overfladevand fra den nye drivgang vil blive ledt til omrørebrønden på østsiden af den eksisterende stald.

Vaskevand fra vaskepladsen ledes til gyllebeholderen på 1.300 m³.

Sanitært spildevand fra beboelserne afledes til septiktank og videre til drænsystem. Spildevand fra husdyrproduktionen ender i gyllekanal og ledes til gyllebeholdere. Uforurenede tagvand fra den vestlige side af staldene samt fra stuehuset nedsives i stenfaskiner, mens tagvand fra den østlige side af staldene og fra maskinhuset/foderladen ledes til dræn. Tagvand fra forlængelsen af tankrummet forventes ledt til faskine.

Der forventes etableret et forsinkelsesbassin umiddelbart øst for de nordligste ensilagepladser ved en eksisterende lavning. Det er planen at koble tagvandet fra østsiden af staldene, hele maskinhuset/foderladen samt den nye stald og foderlade til forsinkelsesbassinet. Der endnu ikke foretaget en beregning af forsinkelsesbassinets størrelse, da størrelsen afhænger af krav til udledning i l/s. Tagfladerne der kommer til at aflede til bassinet vil udgøre ca. 0,6 ha i grundareal. Drænet der udledes til, kommer til at ligge på ansøgers egne marker efter køb af del af arealerne til Undelev 14. Drænet løber ud i det rørlagte vandløb, vandløb nr. 7 i Holbøl sogn, der ligeledes ligger på ansøgers egne arealer.

3.9 Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under punkterne 3.5-3.8. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen opbevares i kontoret i stuehuset og opdateres løbende, når der er behov.

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle, forurenede vand fra ensilagepladser eller fx olie. Stalde, gyllekanaler og gyllebeholdere er etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrbrugets gylle (se punkt 3.1.2). Gyllebeholderne er desuden omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende.

Ud fra et højdekort ses det, at terrænet ved gyllebeholderne skråner mod øst, og at der er lavninger lidt mod nord og syd på den tilstødende mark. Ved brud på gyllebeholder eller kollaps vil gyllen løbe ud på marken, og muligvis vil en del løbe til lavningerne, hvorfra det vil kunne pumpes op. Når den nye foderlade etableres vil den virke som barriere og beskytte mod afløb til det kommende forsinkelsesbassin. Evt. kan man overveje at lave en mindre jordvold ved kanten af forsinkelsesbassinet, så der ikke er risiko for, at gylle kan løbe i det.

I Beredskabsplanen er der en instruks for, hvad der skal ske i tilfælde med bl.a. uheld med gylleudslip, olie eller kemikalier.

3.10 Forslag til egenkontrol (B7)

I den eksisterende miljøgodkendelse er der stillet vilkår til skrabning af spaltegulve, foderkorrektion samt telt-overdækning af eksisterende gyllebeholder på 2.510 m³.

Efter ændringerne af Husdyrbrugloven pr. 1. august 2017 er det ikke længere muligt at benytte skrabning af spaltegulve og foderkorrektion som virkemiddel til ammoniakreduktion, hvorfor vilkår herfor ikke videreføres i den nye miljøgodkendelse.

Det antages, at der stilles vilkår om skrabning minimum hver 2. time i forbindelse med stalden med fast drænet gulve med ajleafløb og skraber, samt at der stilles vilkår til teltoverdækningen i overensstemmelse med standardvilkårene i Miljøstyrelsens Teknologiliste.

3.11 BAT-Ammoniakemission (B9, C2)

BAT-niveauet beregnes i Husdyrgodkendelse.dk, og forudsætningen for BAT-beregningen tager afsæt i, at der allerede forligger en miljøgodkendelse, som omfatter de eksisterende stalde og opbevaringsanlæg.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at det vejledende BAT-krav for ammoniak er overholdt.

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4896	363	5259
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4896	363	5259
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 15: Samlet BAT-beregning

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? i				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Ny kalveplads m.v. - foreløbig placering	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Alle eksisterende stalde	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Alle eksisterende stalde	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Ny stald	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT ? i								
Produktion	BAT krav Areal (m ²)	BAT krav (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens begrundelse
Rediger (#236129) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	2291	1,16	1	2658				
Rediger (#236152) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	403	0,84	1	339				
Rediger (#236134) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	1946	0,89	1	1732				

Tabel 16: Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning

3.12 Grænseoverskridende virkninger (B10)

Der er ca. 7 km fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse i fugleflugt.

4. Projektets indvirkninger for miljø, natur og mennesker (D) og tiltag for at mindske virkningerne (D1c).

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 6 skal ansøgningen på passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgt væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer (D1c)

(Kulturarv og landskabet)

Landskab

Som beskrevet under punkt 3.4 ligger husdyrbruget Bevaringsværdige landskaber (værdifulde landskaber), Værdifulde geologiske områder og Særlig værdifulde landbrugsområder, men uden for områder der er udpeget som Større sammenhængende landskaber og Kystnærhedszonen.

I forbindelse med miljøgodkendelsen fra 2010 vurderede Aabenraa Kommune, at ejendommens bebyggelsesareal fremstår som en helhed, som er ganske harmonisk.

I Kommuneplanen står følgende om områderne:

Retningslinjer for Værdifulde landskaber

I områder, der er udpeget som værdifuldt landskab, skal landskabshensynet prioriteres højt. De udpegede værdifulde landskaber er vist på kortet. De værdifulde landskaber skal som hovedregel friholdes for nye tekniske anlæg, byudvikling og nye bebyggelser, der skæmmer landskabet eller forringer de visuelle, kulturhistoriske eller oplevelsesmæssige værdier.

Samfundsmæssigt nødvendigt byggeri eller anlæg skal placeres og udformes med særlig hensyntagen til landskabet og til de interesser, der er knyttet til befolkningens friluftsliv.

Byggeri, der er erhvervmæssigt nødvendigt for landbrugs- og skovbrugsejendomme, skal som udgangspunkt opføres i tilknytning til eksisterende bygninger.

Større bygninger og anlæg, herunder landbrugsbygninger, der opføres uden tilknytning til eksisterende bygninger, skal som udgangspunkt afskærmes af beplantning i nødvendigt omfang, så der tages hensyn til værdierne i det omgivende landskab.

Retningslinjer for Værdifulde geologiske områder

Inden for områder udpeget som Værdifulde geologiske områder, skal byggeri og anlægsarbejder, tekniske anlæg, beplantning, kystsikring m.m. søges udformet, så de understøtter landskabets dannelsesformer. Værdifulde geologiske områder er vist på kortet.

Byggeri og anlægsarbejder, beplantning m.v., som kan sløre de geologiske landskabstræk, skal så vidt muligt undgås.

Lokaliteter med synlige jordlag (geologiske profiler), der særlig tydeligt afspejler landskabets opbygning og tilblivelse, skal søges bevaret og beskyttet.

Geologiske profiler af enestående og af særlig værdi i kystkliner og råstofgrave skal søges holdt åbne og tilgængelige.

Retningslinjer for Særlig værdifulde landbrugsområder

Når landbrugsjord i særligt værdifulde landbrugsområder inddrages til andre formål end jordbrug, skal det dokumenteres, at der er taget de størst mulige hensyn til landbruget. I de særligt værdifulde landbrugsområder gælder desuden de retningslinjer, som er anført under Alle landbrugsjorder. De særligt værdifulde landbrugsområder er vist på kortet.

Nye arealudlæg til andre formål end jordbrug kræver en planlægningsmæssig og funktionel begrundelse, hvis det sker i særligt værdifulde landbrugsområder.

I forhold til retningslinjerne vurderes det, at udvidelsen ikke er i strid med de oplyste retningslinjer. Udvidelsen sker i tilknytning til eksisterende stalde og anlæg, og der er redegjort for, at udvidelsen er erhvervsmæssigt nødvendig. De nye bygninger og anlæg er af samme højder, materialevalg og farver som de eksisterende bygninger og anlæg og etableres i samme kote.

Husdyrbruget ligger delvis afskærmet af læhegn og øvrig træbevoksning. Husdyrbruget kan på grund af bakkerne i det omgivende terræn ikke ses ret langt fra. Der er planer om at etablere en række frugttræer ud til Undelevvej fra nord for pladsen foran tankrummet til ud for det levende hegn mellem matr. nr. 28 og 29 af Undelev, Holbøl, dog med en åbning på 25-30 m ved det nordvestlige hjørne af den nye stald, vendepladsen og indkørslen. Frugttræerne vil medvirke til at sløre for indsynet til husdyrbruget.

Retningslinjen for Særligt værdifulde landbrugsområder er lavet for at beskytte dyrkningsarealerne. Det er ikke hensigten med udpegningen at begrænse nødvendigt landbrugsbyggeri.

Kommunen har vurderet følgende i forhold til landskabet:

"Aabenraa Kommune vurderer, at den nye gyllebeholder uden/med teltoverdækning kan placeres på østsiden af Undelevvej, så ejendommen fremstår som en samlet helhed.

Gylletanken placeres som vist på kort dvs. N for forlængelse af ensilagepladser og i tilknytning til det eksisterende læhegn mod øst med maks 5-10 m afstand til læhegn.

I forbindelse med etablering af gylletank m.m. må terrænet maks. hæves med 0,5 m.

Der er mod vest af bygningen planer om at etablere en række frugttræer ud til Undelevvej. Da staldbygningen bliver ca. 10 m høj anbefales det, at der plantes en række solitær træer (som vist med signatur på tegningen) som f.eks. Sorbus latifolia (bredbladet røn) eller lignende, som skalammæssigt vil passe til den nye bygning. Hvis dette ikke ønskes, skal der etableres og vedligeholdes et 3-rækket læhegn langs vejen. Hegnet skal bestå af egstypiske træer og buske, som i løbet af 4-5 år giver en vedvarende, effektiv og visuel afskærmning.

Beplantning skal foretages den førstkommande plantesæson efter anlægget er taget i brug. De nye solitær træer eller læhegn, samt det eksisterende læhegn mod vest må ikke fjernes, da de danner en vedvarende og visuel afskærmning."

Afstandskrav

Som beskrevet i afsnit 3.4 er det ikke alle afstandskrav jf. Husdyrbruglovens § 8 stk. 1, der kan overholdes for den nye stald og muligvis heller ikke kalvepladsen (det afhænger af hvor det nye skel placeres). Der er således ansøgt om dispensation fra afstandskravet til boringen, Undelevvej og naboskel.

Boringen er etableret efter alle forskrifter, og den nye stald etableres med fast bund, og gyllen skræbes ned i en tværkanal i nordenden af stalden. Der vil således ikke kunne ske udslip af gylle fra stalden, som vil kunne forurene boringen. Det vurderes derfor forsvarligt at meddele dispensation fra afstandskravet. Kommunen har oplyst, at der vil kunne meddeles dispensation, når det sikres, at der ikke kan ske udsivning fra stalden i en afstand på 25 meter fra boringen, at der ikke kan ske udvendig spild i forbindelse med driften af stalden i en afstand på 25 meter fra boringen, at der omkring boringen skal etableres et hegn/kampesten eller lignende beskyttelse i en afstand på 5 meter fra boringen til beskyttelse af fredningszonen og mod påkørsel af boringen, samt at der sker årlig kontrol af kvaliteten af vandet fra boringen.

Da Undelevvej ikke er særlig trafikeret, og vejen er lige og der dermed er gode oversigtsforhold, hvor den nye udkørsel placeres, vurderes det forsvarligt, at der meddeles dispensation i forhold til afstandskravet til vej. Det eksisterende staldanlæg ligger også meget tæt på vejen, og omgivelserne har vænnet sig til forholdene. På grund af vejsvinget længere mod syd, den smalle vej og bakkerne køres der normalt ikke særlig stærkt på vejen.

I forhold til naboskel så vurderes det, at det er uproblematisk at meddele dispensation i forhold til den bygningsløse ejendom bestående af det meste af matr. nr. 1 af Undelev, Holbøl m.fl. som ansøger selv kommer til at eje. Den del af matr. 1 der købes, vil formodentlig få et nyt matrikelnummer. I forhold til kalvepladsen så ansøges der om dispensation fra afstandskravet til skel til den tilbageværende del af matr. nr. 1 af Undelev til hørende Undelevvej 14. Hvis kalvepladsen skulle ligge et andet sted på ejendommen, vil der kun være plads enten i gårdspladsen mellem stuehus, stalde og maskinhus/foderlade eller nord for den nye stald og forlængelsen af den nordligste ensilageplads. Alternativt skulle der lægges mere jord ind til ejendommen fra den nuværende matrikel 1 af Undelev, Holbøl.

I gårdspladsen eller syd for maskinhuset/foderladen vil kalvepladsen komme til at ligge i vejen for trafik af personbiler og markmaskiner m.v., og den vil endvidere komme til at ligge tættere på både Undelevvej 12 og 14, hvilket ikke er hensigtsmæssigt pga. risiko for gener. Nord for den nye stald vil en kalveplads ligge så langt væk, at man ikke vil foretage nær så hyppigt opsyn med dyrene, hvilket er u hensigtsmæssigt. Med den ønskede placering kommer kalvehytterne endvidere til at stå bedre i læ af maskinhuset/foderladen samt af staldene.

Kulturarv

Der er ikke foretaget fund i umiddelbar nærhed til husdyrbruget. De nærmeste ikke-fredede fund er fundet 500-700 m fra husdyrbruget. Der forventes derfor ikke at være stor risiko for, at der stødes på fortidsminder i forbindelse med udgravningen til de nye bygninger og anlæg.

Uanset dette skal der i forbindelse med gravearbejde være fokus på at stoppe udgravningen og tilkalde Haderslev Museum, hvis der stødes på noget, der kunne være et fortidsminde.

Samlet vurdering

Samlet set vurderes det, at udvidelsen ikke vil kunne påvirke landskab, de geologiske landskabstræk eller kulturarv væsentligt. Det vurderes, at ekstra beplantning i form af en række frugttræer ud mod Undelevvej er tilstrækkeligt til at sløre indsynet til husdyrbruget og dermed minimere påvirkningen af landskabet.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission (D1c)

(Menneskers sundhed, luft)

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-niveauet for ammoniak overholdes. BAT-niveauet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Da BAT-niveauet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur (B5, D1c)

(Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter)

Ammoniakdepositionen til nærmeste natur er beskrevet under punkt 3.5.

Ammoniaktotaldepositionen til nærmeste kategori 1 natur, som ligger i Natura 2000 området Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov ca. 4,7 km østnordøst for husdyrbruget, er beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha/år. Husdyrgodkendelse.dk understøtter ikke beregninger længere væk end 4 km fra husdyrbruget, og vil altid vise 0,0 kg NH₃-N/ha/år, når afstanden er større end 4 km.

Da totaldepositionen til kategori 1 naturen er på 0,0 kg NH₃-N/ha/år, er det ikke relevant at se på kumulation i forhold til ammoniakdeposition fra andre husdyrbrug til naturpunktet, hvorfor der ikke er brugt tid på at finde ud af, hvor stor ammoniakemission der er fra husdyrbrug inden for en radius af 2,5 km af den nærmeste kategori 1 natur.

Ifølge kortene i Husdyrgodkendelse.dk er de nærmeste kategori 2 naturområder en højmose og to overdrev henholdsvis ca. 1 km nord for, ca. 1,3 km sydøst for og ca. 1,7 km nordøst for husdyrbruget. Her beregnes den maksimale totaldeposition til 0,1 kg NH₃-N/ha/år.

I forhold til kategori 3-natur er der udpeget en række ammoniakdepositionsberegningsskudpunkter, dels i Undelev Mose øst for husdyrbruget og dels i en anden mose vest for husdyrbruget.

For mosen mod vest er merdepositionen på 0,1 kg NH₃-N/ha/år. For Undelev Mose ligger merdepositionen på maksimalt 1,5 kg NH₃-N/ha/år.

Det er dog kun en meget lille del af mosen, der modtager en merdeposition på mere end 1 kg. Andelen af mosen, der modtager mere end 1 kg vurderes at være under 2 % af mosens areal (den del af mosen som kommunens GIS-kort stadig viser som "Ammoniak pgr 7 – kategori 7 – natur" til trods for, at der er besluttet, at mosen er kategori 3 natur).

Forud for ansøgningen om miljøgodkendelse har der været en drøftelse med kommunen om, hvilken naturtype Undelev Mose er. Det er blevet afklaret, at mosen er en kategori 3 naturtype. Mosen er meget tilgroet og har karakter af en vådbundsskov/sumpmose. Området har givetvis været en tørvemose, og de historiske lave målebordskort viser således også den kantede lyseblå signatur, som indikerer tørvegarvning. Mosen fremstår nu mere som en skov end en mose, og der er stort set ingen partier af levende sphagnummosser

tilbage. Der foreligger ingen planer om at rydde mosen for træopvækst. Kommunen har tidligere varslet afslag på en ansøgning fra ansøger om rydning af dele af mosen for træopvækst.

Den almindelige betragtning er, at en merdeposition på 1,0 kg NH₃-N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt § 3 naturområde. En lille merpåvirkning i forhold hertil på et mindre areal på mindre end 2 %, vurderes således ikke at kunne påvirke den skovbevoksede mose negativt. Arealet vil fortsat fremstå som skovbevokset, og da kommunen ikke vil tillade rydning af træopvæksten, vil arealet ikke kunne genskabes som tørvemose. Tilgroningen vil derfor fortsætte.

Der er ikke udspecificeret tålegrænser for alle naturtyper. DCE under Aarhus Universitet har fastsat empirisk baserede tålegrænser for forskellige naturtyper (se tabel 17 herunder). Skovbevoksede tørvemoser har en tålegrænse på 10-15 kg og løvskov har en tålegrænse på 10-20 kg. Total-kvælstofdepositionen i nærområdet ligger ifølge kortene på Danmarks Miljøportal under laget "Miljøbeskyttelse: Forurening, Luft og National – Kvælstoftotal afsætning" på 21 kg N/ha/år i det 5,6 km x 5,6 km grid, som husdyrbruget ligger i.

Uanset tålegrænserne vurderes det, at Undelev Mose er så stor, at en mindre påvirkning af en mindre del af mosen ikke vil medføre en tilstandsændring af mosen. Hvis kommunen havde accepteret en rydning af mosen for træopvækst, ville ruheden af naturområdet kunne gå fra den nuværende, som er "Skov", til "Blandet natur med lav bevoksning". Herved ville merdepositionen til mosen falde til under 1 kg NH₃-N/ha/år.

Der er endvidere indsat ammoniakdepositions punkter ved de nærmeste registrerede søer/vandhuller, som ligger syd for husdyrbruget. Søer er ikke omfattet af kategoriseringen af natur, men er beskyttet af Naturbeskyttelsesloven. Beregningen viser, at der er en merdeposition til søerne på 0,2-0,5 kg NH₃-N/ha/år. Da merdepositionen er under 1 kg NH₃-N/ha/år, vurderes merdepositionerne ikke at kunne ændre tilstanden af søerne.

Tålegrænser for natur fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 2. Empirisk baserede tålegrænser for naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt for klit, løv- og nåleskov baseret på de seneste anbefalinger fra UNECE, 2011.

Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	¹ sure overdrev 10-15, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	8-20	grå klit og grønsværklit 8-15, øvrig klit 10-20
Hede	10-20	der kan være klit kortlagt som § 3 hede
Fersk eng	15-25	^{1,2}
Strandeng	30-40	^{1,2}
Mose (og kær)	5-30	højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavn timer 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-30
Løvskov	10-20	Skovbevoksede tørvemoser 10-15
Nåleskov	10-20	

¹ Bør ikke anvendes for arealer med kulturgræsland / hvor den væsentligste påvirkning er en hidtil lovlig landbrugsmæssig. Dette vil primært gælde engarealer og bør ses over en længere tidsperiode. Intervallet dækker således som udgangspunkt 'naturenge'. Se også note 2.

² Den atmosfæriske afsætning skal ses i sammenhæng med andre tilførsler, fx med overfladenær afstrømning.

Tabel 17: Tålegrænser for terrestriske naturtyper⁶.

Bilag IV arter

Som beskrevet under punkt 3.5 er de potentielle bilag IV-arter, der kan forekomme i området flagermus, hasselmus, odder, markfirben og en række padder.

⁶ http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taalegraenser.pdf

Der, hvor den nye stald og foderlade skal ligge, er der i dag omdriftsareal. Hvor kalvepladsen skal ligge, er der i dag grusbelagte kørearealer.

Gamle bygninger og træer **kan** fungere som dagskjul og overvintringssteder for flagermus.

Flere af områdets søer og vådområder **kan** være yngle- og levesteder for padder. Nærmeste potentielle levesteder for bilag IV-arter er Undelev Mose og vandhullerne/søerne syd for husdyrbruget.

Som beskrevet er den nærmeste registrering af en bilag IV-art stor vandsalamander i en sø ca. 1 km syd for husdyrbruget. Ud fra den betragtning at en merdeposition på 1,0 kg NH₃-N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt § 3 naturområde, vurderes det, at merdepositionen på 1,5 kg NH₃-N/ha/år til den vestligste del af Undelev Mose, der er fuldstændig tilgroet og uden arealer med åben vandflade, ikke kan medføre en negativ påvirkning af padders yngle- og levesteder. Til nærmeste søer/vandhuller er merdepositionen på maks. 0,5 kg NH₃-N/ha/år.

Hasselmus er så vidt vides kun fundet i habitatområdet Rinkenæs Skov m.v. ca. 4,7 km østnordøst for husdyrbruget.

Nærmeste økologiske forbindelse går langs Gejl Å ca. 1,7 km øst for husdyrbruget samt et bælte vest for Aabenraavej ca. 1,5 km vest for husdyrbruget. Gejl Å vil være den nærmeste lokalitet, hvor oddere vil kunne have yngle- eller levesteder. Der er dog så vidt vides ikke registreret odder i Jels Å.

Markfirben findes typisk på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Umiddelbart er der ikke sådanne områder i nærheden af husdyrbruget.

Den eneste beplantning, der er planlagt fjernet i forbindelse med udvidelsen, er lidt af hegnet i skellet mellem matr. nr. 1 og 2 af Undelev, Holbøl samt nogle æbletræer og vinstokke plantet vest for den nordligste af ensilagepladserne. Æbletræerne og vinstokkene vil blive flyttet til et andet sted.

Pga. afstanden til potentielle yngle- og levesteder, samt da der ikke fjernes hverken stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som kan være mulige opholdssteder, vurderes det derfor, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters yngle- eller levesteder negativt.

4.4 Lugtgener for omboende (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Lugtberegningerne er beskrevet under punkt 3.6. Lugtberegningerne sker i overensstemmelse med Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Der gøres opmærksom på, at gyllebeholdere pr. definition ikke medfører lugtmission.

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

På baggrund af ovenstående samt at alle lugtgeneafstande overholdes, vurderes det, at husdyrbruget ikke udgør en sundhedsrisiko, samt at husdyrbruget kan udvides/ændres som ansøgt uden at være til gene for naboerne.

4.5 Støjgener (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Typen af støj fra husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.1.

Støj, herunder lavfrekvent støj, vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne. Nærmeste naboer er landbrugspligtige ejendomme. Der er ca. 55 m fra nærmeste nabo, Undelevvej 12, til nærmeste køreareal, ca. 80 m til maskinhuset, ca. 95 m til den nye kalveplads og ca. 120 m til nærmeste stald. De fleste aktiviteter foregår nord ud af maskinhuset, og der vil derfor være begrænsede støjgener for naboerne.

Det vurderes, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes ved nabobeboelserne.

Vurdering af støj i forhold til transport er beskrevet under punkt 4.10.

4.6 Gener fra rystelser og vibrationer (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Typen af rystelser og vibrationer fra husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.2.

Rystelser og vibrationer fra husdyrbruget, vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, idet der er ca. 55 m fra nærmeste nabo, Undelevvej 12, til nærmeste køreareal, ca. 80 m til maskinhuset, ca. 95 m til den nye kalveplads og ca. 120 m til nærmeste stald.

Vurdering af rystelser og vibrationer i forhold til transport er beskrevet under punkt 4.10.

4.7 Støvgener (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Typen af støv fra husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.3.

Med ca. 55 m fra nærmeste køreareal vurderes støv ikke at være af et omfang, der vil kunne genere naboer. Den eksisterende beplantning vil medvirke til at dæmpe spredning af støv. Transportvejene rundt om husdyrbruget er endvidere befæstede med enten grus, asfalt eller beton. Som nævnt fejles veje, hvis der i forbindelse kørsel sker tilsvining af vejarealer.

4.8 Lyspåvirkninger (D1c)

(Landskabet og gener for mennesker)

Belysningen på husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.4.

Med placeringen af den udvendige belysning (kun på nordsiden af stuehuset) og belysningsforholdene i staldene samt den faktiske afstand til naboer, vurderes lys ikke at kunne medføre gener for naboer eller vejtrafik.

4.9 Skadedyr (D1c)

(Gener og menneskers sundhed)

Bekæmpelse af skadedyr (fluer, rotter og mus) er beskrevet under punkt 3.7.5.

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes, at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr eller menneskers sundhed.

4.10 Transporter (D1c)

(Befolkningen og menneskers sundhed/klima i forhold til energiforbruget)

Transporter i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.6.

Transporterne stiger med ca. 76 % som følge af udvidelsen. Stigningen skyldes dels udvidelsen og dels at alt gylle fremadrettet forventes at blive kørt til biogasanlæg.

Som nævnt sker alle transportere ad overkørslerne til Undelevvej. Der er ingen naboer i umiddelbar nærhed af overkørslerne. Det vurderes således, at ingen naboer vil blive generet af opbremsninger i forbindelse med kørsler til og fra husdyrbruget, samt at transporterne ikke vil adskille sig fra øvrige tunge transportere på vejene. Som udgangspunkt sker der udelukkende de nødvendige transportere.

Trafik på veje reguleres af færdselsreglerne. I forhold til husdyrbrug er der jf. Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis kun hjemmel i Husdyrbrugloven til at stille vilkår om brug af bestemte overkørsler eller tidspunkter for ind- og udkørsel. Med husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naboer, vurderes det ikke relevant at begrænse husdyrbrugets transportere.

4.11 Energi (D1c)

(Klima)

Energiforbrug i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.8.5. Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi.

Der føres ikke løbende journal over energiforbruget. Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra el-selskabet og forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 er elforbruget på ca. 670 kWh pr. årsko (dog med mulighed for store variationer). Normtalsberegning kommer således frem til ca. 485.750 kWh ved 725 køer, mens det forventede elforbrug er skønnet til ca. 270.000 kWh. Det forventede elforbruget ligger således langt under normen.

Ny belysning i den nye stald forventes at blive LED-belysning. Når belysningen i de eksisterende stalde skal gennemgribende renoveres, forventes det, at der bliver etableret LED-belysning i disse stalde også.

Det vurderes samlet set, at der anvendes BAT i forhold til energi.

4.12 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen (D1c)

(Vand)

Vandforbrug

Vandforbrug i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.8.6.

Som beskrevet er vandforbruget på husdyrbruget lidt større end normtalsberegningerne. Normtallene er ikke opdateret siden 2015, og der er endvidere ikke korrigeret for forventet mælkeydelse og skæv alderssammensætning af opdræt.

Umiddelbart vurderes det, at husdyrbrugets vandforbrug ikke er højere end nødvendigt.

Da godkendelsen er til fri produktion på produktionsarealerne, bør der ikke stilles vilkår om et maksimalt vandforbrug. I stedet bør der stilles vilkår om, at vandforbruget skal opgøres årligt og fremvises ved tilsyn. Eventuelt kan der stilles vilkår om, at kommunen kan forlange drikkevandssystemet gennemgået af en fagperson, hvis der sker stigninger i vandforbruget, der ikke kan forklares med fx et øget antal dyr på husdyrbruget.

Der vil blive ansøgt om tilladelse til øget vandindvinding til drikkevand til dyrene forud for etableringen af den nye stald.

Grundvand og overfladevand

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger inden for områder med drikkevandsinteresser (almindelige, ikke særlige) men uden for nitratfølsomme og sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder, indsatsplaner for grundvand og indvindingsoplade både inden og uden for OSD (Område med Særlige Drikkevandsinteresser).

De eksisterende stalde, gyllebeholdere, omrøretanke, kanaler og gyllerør m.v. er etableret tætte og den nye stald, de nye kanaler, gyllebeholder og gyllerør vil ligeledes blive etableret tætte. Der er derfor ingen risiko for udsivning til grundvand eller overfladevand.

4.13 Påvirkning af jordarealer og jordbund (D1c)

(Jordarealer og jordbund)

Da stalde, kanaler, omrøretanke, gyllerør og gyllebeholdere er og bliver udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer eller jordbund.

Der kommer til at ske bortgravning af en mindre bakke i nordenden hvor den nye stald ønskes placeret. Den nye stald forventes etableret i ca. kote 44 tilsvarende de eksisterende stalde. Bakken er ifølge højdekurvekort op til 46,75 m over havoverfladen. Hvor den nye foderlade ønskes placeret ønskes terrænet reguleret, så foderladen også etableres i ca. kote 44. Opfyldningen vil ske med sand og blive op til ca. 2 m i den østlige side af foderladen.

Der ønskes mulighed for at fylde hullet nord for forlængelsen af ensilagepladsen, idet det er uhensigtsmæssigt at have så store terrænforskelle inden for det område som udgør arbejdsområdet på husdyrbruget. En så stor terrænforskel udgør en risiko ved transporter. Opfyldning af lavningen vil endvidere virke stabilisere i forhold til den ønskede placering af den nye gyllebeholder. Opfyldning vil ske med jord fra bortgravning i forbindelse med den nye stald. Kommunen har oplyst, at terrænet ved den nye gyllebeholder maksimalt må hæves med 0,5 m.

Øvrigt overskudjord fra udgravning til stalden, forsinkelsesbassinnet m.v. forventes lagt i lavninger på markarealer i en højde af maksimalt ½ m.

4.14 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (D1c)

(Befolkningen og menneskers sundhed)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarestyrelsens regi. Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

4.15 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (D1b)

Med ca. 7 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse kan der ikke forekomme grænseoverskridende effekter.

Kumulation i forhold til ammoniakdeposition og natur er beskrevet under punkt 4.3.

I forhold til kumulation med andre husdyrbrug og øvrige forureningsparameter og gener som beskrevet herover, er det nærmeste større husdyrbrug slagtesvineholdet på Undelevej 14. Der er ca. 150 m fra centrum til centrum af staldanlæggene.

I forhold til naboen på Undelevej 12 ligger de to husdyrbrug lidt i hver sin retning. Stalden og gyllebeholdere på Undelevej 14 ligger længst væk fra stuehuset med en stor halmlade og et stort maskinhus mellem stuehuset og slagtesvinestalden og gyllebeholderne.

Både pga. afstanden til husdyrbrugene, da der er tale om forskellige typer husdyrbrug og da de to husdyrbrug ligger i lidt forskellige retninger i forhold til naboen, vurderes det, at der ikke vil kunne opstå kumulation i forhold til lugt.

I forhold til støj, rystelser, vibrationer, støv, lys og skadedyr og transporter vurderes der ikke at kunne være kumulation pga. afstanden, samt de genebegrænsende tiltag. Vejen forbi Undelevej 12 benyttes normalt ikke af husdyrbruget på Undelevej 16.

4.16 Alternative løsninger (D1d)

Ansøgningen indsendes for at få mulighed for fri produktion på eksisterende produktionsarealer samt for at få godkendt en udvidelse af husdyrbruget. I den eksisterende miljøgodkendelse er der krav om foderkorrektion, antal dyr og alderssammensætning af dyrene i de enkelte stalde, hvilket begrænser husdyrbrugets fleksibilitet.

I forhold til placeringen af den nye stald og kalvepladsen er placeringerne valgt ud fra, at husdyrbruget skal kunne hænge sammen rent driftsmæssigt, at risikoen for smitte mellem kalve og køer skal minimeres, samt i sig selv med at der har været fokus på ikke at komme for tæt på Undelev Mose, hvilket ville medføre højere ammoniakdeposition til Undelev Mose.

Såfremt ansøgningen om udvidelsen med en ny stald mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at husdyrbruget fortsætter med samme tilladte produktion, som fastsat i den eksisterende miljøgodkendelse fra 2011. Dette er for ansøger dog ikke et reelt alternativ, idet staldanlægget så ikke kan udnyttes optimalt. Det realistiske 0-alternativ er således, at de eksisterende produktionsarealer godkendes, så der frit kan produceres på produktionsarealerne, samt at der meddeles tilladelse til en ny kalveplads.

Da husdyrbruget ikke er et IE-husdyrbrug og totaldepositionskravene i forhold til kategori 1 og kategori 2 natur overholdes, skal den eksisterende miljøgodkendelse ikke revurderes.

Der er valgt et "BAT-gulv" for den nye stald, dvs. et fast drænet gulv med skraber og ajleafløb. Gulvet vil blive skrabet minimum hver 2. time.

Af væsentlige alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger kunne der være valgt teltoverdækning af den nye gyllebeholder og/eller forsuring. Forsuring ville kunne anvendes i forbindelse med de eksisterende spaltetalde. Forsuring er dog ikke ønsket, idet husdyrbruget allerede leverer en del gylle til biogasanlæg, og det forventes, at alt gylle skal afleveres til biogasanlæg, når der er etableret flere biogasanlæg i nærområdet. Forsøg har vist, at forsuret gylle har en negativ effekt på biogasproduktionen i biogasanlæg, når der modtages mere end 20 % forsuret gylle, idet den lave pH hæmmer den anaerobe forgæring i biogasanlægget⁷.

Forsuring er således ikke et reelt alternativ.

4.17 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet

De enkelte faktorer er beskrevet under punkterne 4.4-4.10 og 4.14 (befolkningen og menneskers sundhed), 4.2 og 4.3 (biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter), 4.11-4.13 (jordarealer, jordbund, vand, luft og klima) samt 4.1 (materielle goder, kulturarv og landskabet).

Det vurderes, at der ved samspil mellem de oplyste faktorer ikke kan opstå væsentlige direkte eller indirekte virkninger, som er større end de virkninger, som er beskrevet under de enkelte punkter 1-4.

4.18 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker m.v. jf. § 4 stk. 6 nr. 6

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

⁷ https://www.organe.dk/docs/Scenarie_for_forsuring_af_halvdelen_af_gyllen_i_Danmark.pdf

Det vurderes, at risici for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med den nuværende og ansøgte placering vil være udslip af gylle fra gyllebeholdere, fx i forbindelse med overpumpning, brud på gyllebeholdere eller lignende. I husdyrbrugets beredskabsplan er der en instruks for, hvordan en sådan situation skal håndteres. Beredskabsplanen vil blive opdateret løbende.

I beredskabsplanen er også instrukser i forbindelse med brand samt udslip af olie og lignende.

4.19 Oplysninger om konsulenten (A4)

Ansøgningen er udarbejdet af Cand. scient. Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i 17 år. Først i den kommunale enhed Sønderborg Områdets Miljøcenter og senere som miljørådgiver i landboforeningen LandboSyd.

5. Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte udvidelse af husdyrbruget på Undelevvej 16 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Aabenraa Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

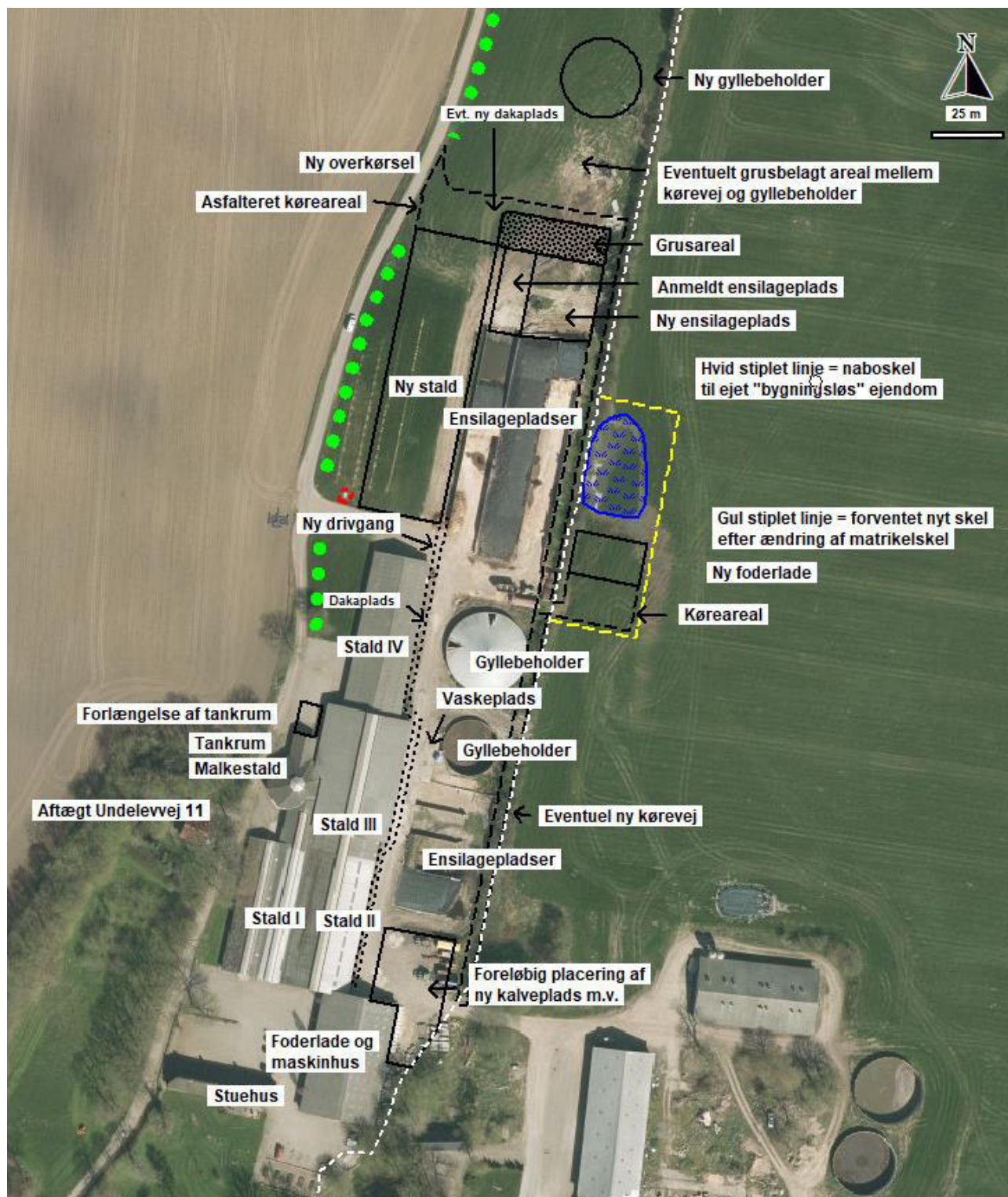
6. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

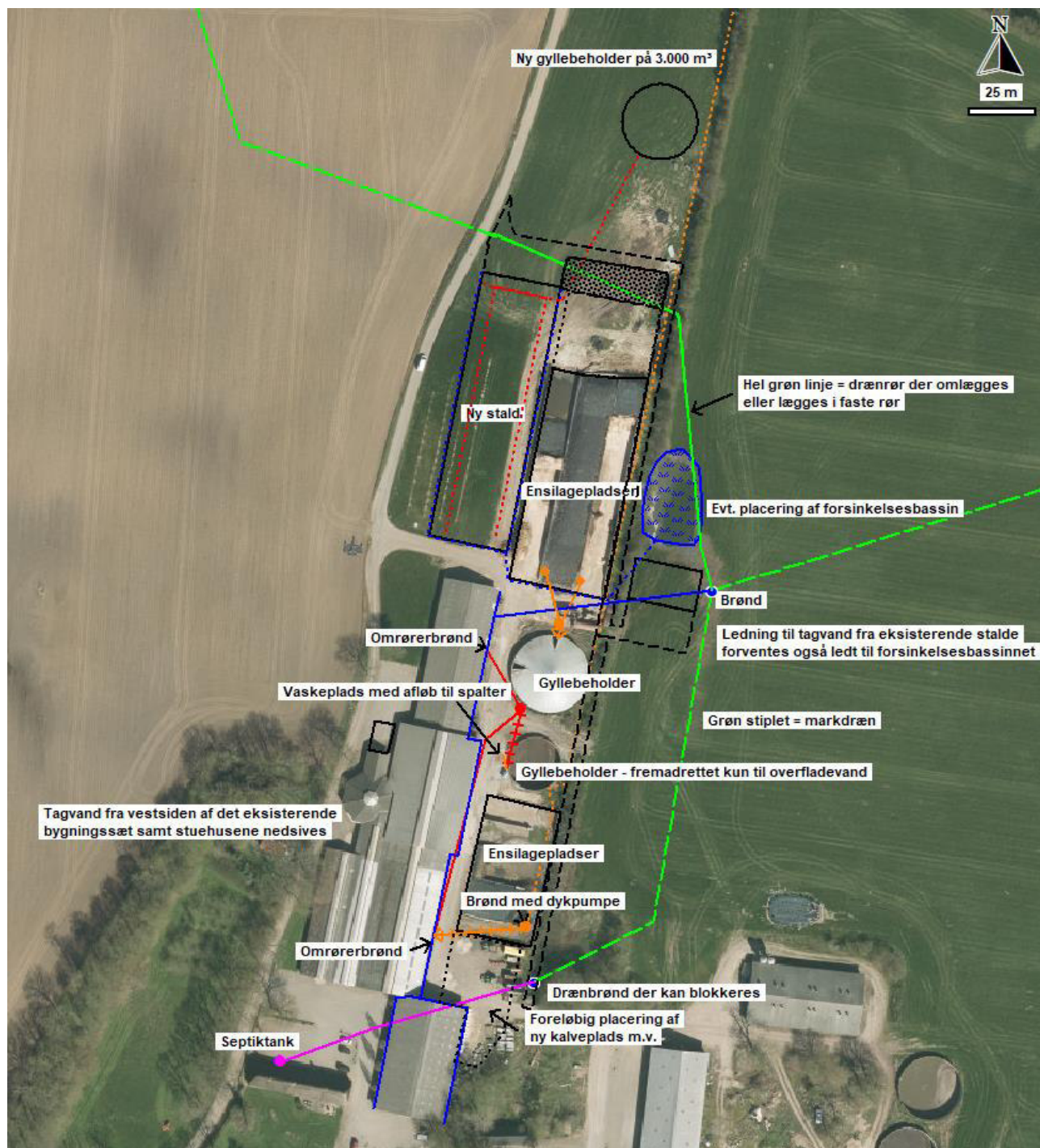
Bilag 2: Ledningsplan

Bilag 3: Oversigt over befæstede arealer

Bilag 1: Oversigtskort over husdyrbruget

Bilag 2: Ledningsplan

Afløb fra de nye ensilagepladser vil blive med afløb fra nordenden, hvis der etableres randzone mod nord.

Bilag 3: Oversigt over befæstede arealer

